

“ความเป็นธรรม ที่จับต้องได้ กรณี : ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

“ความเป็นธรรมที่จับต้องได้ กรณี : ผู้ตรวจการแผ่นดิน”

พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2555

จำนวน 2,000 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

“ความเป็นธรรมที่จับต้องได้ กรณี : ผู้ตรวจการแผ่นดิน” — กรุงเทพฯ

: สำนักวิชาการและยุทธศาสตร์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน , 2554

000 หน้า

ISBN.....

เจ้าของ	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ที่ปรึกษา	นายเฉลิมศักดิ์ จันทรมิม นางณัฐฐา มุนจินดา นายรัชเกษ ชาญฉาย
จัดทำโดย	สำนักวิชาการและยุทธศาสตร์ สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
กองบรรณาธิการ	นางสาวรอยพิมพ์ ธีระวงษ์ นางสาวบุณตรี โฉมศิริ นางสาวปิยะภรณ์ ทรัพย์คำจันทร์

สงวนสิทธิ์ ห้ามทำการลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่ง
ของหนังสือนอกจากจะได้รับอนุญาต

คำนำ

ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่หลักตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในการพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียน กรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น การปฏิบัติหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ร้องเรียนหรือประชาชนโดยไม่เป็นธรรม ไม่ว่าจะการนั้นจะชอบหรือไม่ ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ก็ตาม การตรวจสอบการละเลยการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายขององค์กรตามรัฐธรรมนูญและองค์กรในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการพิจารณา พิพากษารรคดีของศาล และพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือตามกฎหมาย

นับตั้งแต่เริ่มจัดตั้งองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินเมื่อปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนและพิจารณาวินิจฉัยโดยมุ่งเน้นให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายและใช้หลักสันติวิธีซึ่งประสบผลสำเร็จสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ของผู้ร้องเรียนและช่วยเสริมสร้างธรรมาภิบาลของรัฐได้หลากหลายกรณี หนึ่งในคือ “ความเป็นธรรมที่จับต้องได้ : กรณีผู้ตรวจการแผ่นดิน” เล่มนี้จึง จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางให้ประชาชนรับทราบถึงภารกิจของผู้ตรวจการแผ่นดินและประโยชน์ที่ประชาชน

จะได้รับอย่างเป็นรูปธรรม เสนอตัวอย่างที่น่าสนใจของการแก้ไขเรื่องร้องเรียนที่เป็นรายกรณี และเรื่องที่มีผลกระทบต่อสาธารณะ จัดทำในลักษณะการเล่าเรื่องเทียบเคียงกับเรื่องร้องเรียนจริง ใช้ภาษาอย่างง่ายมีรูปภาพประกอบเพื่อให้เข้าถึงความเข้าใจต่อประชาชนทั่วไป เปรียบเสมือนคู่มือประชาชนเพื่อเทียบเคียงกับความเดือดร้อนที่ประสบอยู่ หากมีลักษณะใกล้เคียงคล้ายคลึงกับเรื่องร้องเรียนที่ได้ยกมานี้ประชาชนก็สามารถส่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้แก่ผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อพิจารณาข้อร้องเรียนนั้นได้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า องค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินจะสามารถเป็นที่พึ่งของประชาชนและเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมไทย หากท่านไม่ได้รับความเป็นธรรมจากข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ขอให้ใช้สิทธิร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ไม่เฉพาะเพื่อประโยชน์ของตัวเอง แต่เพื่อส่วนรวมและเพื่อช่วยกันสร้างสังคมไทยให้น่าอยู่ต่อไป

(นายเฉลิมศักดิ์ จันทร์ทิม)
เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

“เรามีผลิตผลสุดท้าย คือ การทำงาน
เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน”

นางผาณิต นิติทัณฑ์ประภาศ
13 ตุลาคม 2551

“งานของเราเป็นงานที่ต้องตอบสนอง
ประชาชน ดังนั้น คุณภาพ ประสิทธิภาพ
ความทันต่อเหตุการณ์เป็นเรื่องสำคัญ”

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช
5 เมษายน 2553

“ผู้ตรวจการแผ่นดิน...
เพื่อความเป็นธรรมของแผ่นดิน”

ดร. ประวิช รัตนเพียร
26 ตุลาคม 2554

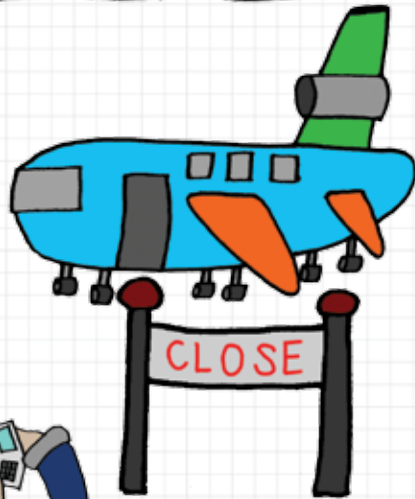
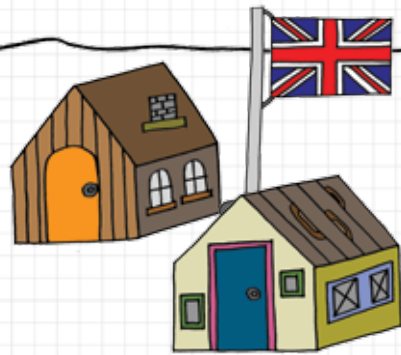

สารบัญ

รายงานตัวครับผม	10	ใบเหลืองใช้แทนบัตรประชาชนได้จริงๆด้วย	84
ไถ่อย่างถูกเฉา	18	หญิงมีสามีสามารถใช้สกุลเดิมของตนได้	88
ขอคืน	24	โอ้โห...สลากกินแบ่งรัฐบาลราคาสูงจัง	92
รถฉันทายทำไมไม่รับแจ้งความ?	32	คนพิการก็สมัครสอบผู้ช่วยผู้พิพากษาได้นะจะบอกให้	100
ขอเอกสารสิทธิในเขตปฏิรูปที่ดินทำได้หรือไม่	40	โชคดีที่มีจุดกลับรถ	106
เฮา เฮา	48	โรงเรียนของหนู	110
ไม่ตายฟรี	52	ไม่ต้องหาเงินมาเสียค่าธรรมเนียมศาลปกครองแล้ว	116
ยื่นหมุยยื่นแมง	58	สายน้ำแห่งชีวิต...กลับมาอีกครั้ง	124
เลิกจ้างไม่เป็นธรรม มีสิทธิออกจากราชการได้	64	บัตรประจำตัวประชาชนที่ถูกต้อง	132
สงวนบัตร สงวนสิทธิ์	70	รถไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนห้ามจิ่ง	140
มาตรฐานการศึกษาไทยรัตน		ภาษีเงินได้หญิงโสดไม่โสดก็เท่ากัน	146
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนออกวุฒิการศึกษาปลอม	78		

“รายงานตัว
ครับผม”

1676

ความฝันและความหวังของแต่ละคนย่อมมีแตกต่างกันไป บางคนใช้เวลาทั้งชีวิตเพื่อค้นหาความฝัน บางคนมีความฝันที่ชัดเจน ตั้งแต่วัยเยาว์และพร้อมที่จะวิ่งเข้าหาความฝันโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ด้วยความมุ่งมั่น ประสิทธิภาพก็เช่นกัน เขามีความใฝ่ฝันตั้งแต่วัยเยาว์ ว่า เมื่อโตขึ้น จะต้องเป็นอาจารย์เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความสามารถให้แก่คนรุ่นหลัง เขาต้องการเป็นพ่อพิมพ์ของชาติ แม้จะเป็นข้าราชการ ต้องทำงานหนักแลกกับเงินเดือนน้อยเพียงเล็กน้อยพอประทังชีวิต แต่ความภาคภูมิใจต่างหากที่เขาได้รับกลับมามากมายมหาศาล

เมื่อกองทัพบกได้ปิดรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือน และทหารกองหนุน เพื่อบรรจุราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรใน ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำงบประมาณ 2553 ประสิทธิภาพไม่ลังเลใจ เลยที่จะเข้าไปสมัครเป็นอาจารย์ที่นี่ให้ได้ เพราะเขาคิดว่านอกจากจะได้ เป็นอาจารย์แล้ว ยังได้ทำหน้าที่ชายชาติทหาร อันมีเกียรติและศักดิ์ศรี อีกด้วย ด้วยความฝันอันแน่วแน่ ประกอบกับความรู้อย่างดี ที่ประสิทธิภาพได้ร่ำเรียนมาตลอดชีวิต ส่งผลให้เขาผ่านการสอบคัดเลือก เป็นลำดับที่ 1 ซึ่งแน่นอนว่าเขาจะได้รับการบรรจุเป็นนายทหาร สัญญาบัตรในตำแหน่ง “อาจารย์” อย่างแน่นอน ความหวัง ความ ฝันที่เขาเคย ใฝ่ฝันมาตั้งแต่วัยเด็ก กำลังก่อร่างสร้างตัวขึ้นจนเป็น ภาพที่ชัดเจน เหลือเพียงไม่กี่วันก็จะถึงวันรายงานตัวและได้บรรจุเข้า รับราชการอย่างสมบูรณ์แบบแล้ว เขานั่งนับวันรอวันนั้นอย่างใจจดใจ จ่อด้วยความตื่นเต้นอยู่ทุกนาที

กองทัพบกได้เรียกประสิทธิภาพเข้าไปรายงานตัวต่อเจ้าของ ตำแหน่งในวันที่ 20 เมษายน ๒๕๕๓ เวลา 08.30 น. เมื่อนั่ง บินทดสอบความตั้งใจจริง จึงมีเหตุการณ์ชวนปวดหัวได้เข้ามา ให้เขาต้องแก้ไขเมื่อในช่วงเวลาที่ต้องมารายงานตัวนั้นประสิทธิภาพ ได้เดินทางไปต่างประเทศในวันที่ 8 เมษายน 2553 และมิ กำหนดกลับวันที่ 18 เมษายน 2553 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ได้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น ได้มีเหตุภูเขาไฟจากประเทศหนึ่ง ปกคลุมน่านฟ้าทั่วทั้งทวีปยุโรป จนเป็นเหตุให้ประสิทธิภาพไม่สามารถ เดินทางมารายงานตัวได้ตามกำหนด

เมื่อเป็นเช่นนั้นประสิทธิภาพได้รับติดต่อประสานงานกลับมาเพื่อ ยืนยันการรายงานตัวและแจ้งเหตุขัดข้องต่อหน่วยงาน อีกทั้งได้ ขอเข้าพบและขอการรับรองการรายงานตัวดังกล่าวจากผู้ช่วยทูตฝ่าย ทหารบกไทย ประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ ประเทศที่ประสิทธิภาพ พำนักอยู่ ถึงกระนั้นเขาก็ได้นั่งนอนใจ โดยได้มอบอำนาจให้แม่ ของเขานำสำเนาหนังสือรับรองการรายงานตัวต่อผู้ช่วยทูตฝ่าย ทหารบกไทยมาแสดงต่อคณะกรรมการที่รับรายงานตัว ในวันที่ 20 เมษายน 2553 ซึ่งเป็นวันกำหนดรายงานตัว

แต่คณะกรรมการที่รับรายงานตัวกลับปฏิเสธการรายงานตัว ดังกล่าวโดยไม่ได้ชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด สร้างความฉงนให้กับ ประสิทธิภาพเป็นอย่างมากทั้งที่เขาได้พยายามแก้ไขเหตุผลจ้อย่าง

สุดความสามารถที่จะทำได้ ณ ขณะนั้นแล้ว ประสิทธิ์รัฐสิงห์ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงได้นำเรื่องดังกล่าวร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้ทราบทันที

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว จึงรีบดำเนินการแก้ไขความทุกข์ร้อนดังกล่าว โดยให้ความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย ผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวนได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และได้มีการเชิญเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารบก เจ้ากรมสารบรรณทหารบก และเจ้ากรมกำลังพลทหารบก ร่วมประชุมหารือในเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

สรุปได้ความว่า กองทัพบกได้เปิดรับสมัครสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนและทหารกองหนุน เพื่อบรรจุเข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตร ประจำปีงบประมาณ 2553 จำนวน 71 อัตรา ทั้งนี้ ในตำแหน่งอาจารย์ รับสมัคร 1 ตำแหน่ง นายประสิทธิ์ได้สมัครสอบคัดเลือกในตำแหน่งดังกล่าว และได้สอบได้เป็นลำดับที่ 1 อย่างไรก็ตามนายประสิทธิ์ได้เดินทางไปต่างประเทศในระหว่างวันที่ 8 - 18 เมษายน 2553 และในระหว่างนั้นได้เกิดเหตุการณ์เข้าภูเขาไฟจากประเทศหนึ่งปกคลุมหน่านฟ้าขึ้น ส่งผลให้สายการบินต่างๆ ไม่สามารถทำการบินได้ นายประสิทธิ์จึงไม่สามารถเดินทาง

กลับประเทศไทยเพื่อมารายงานตัวได้ทันในวันที่ 20 เมษายน 2553 แต่ระหว่างที่ยังคงอยู่ในต่างประเทศ นายประสิทธิ์ได้โทรศัพท์เพื่อยืนยันการรายงานตัวและแจ้งเหตุขัดข้องต่อกรมยุทธศึกษาทหารบก พร้อมทั้งได้ส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์แจ้งให้กรมสารบรรณทหารบกทราบถึงเหตุขัดข้องแล้ว และได้เข้าพบผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบกไทยประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงลอนดอนเพื่อขอความช่วยเหลือและรับรองการรายงานตัว นอกจากนี้ นายประสิทธิ์ยังได้โทรสารเอกสารการเข้าพบผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบก ให้แก่กรมตำรวจให้พิจารณารายงานของเขานำหนังสือดังกล่าวมาแสดงต่อคณะกรรมการในวันรายงานตัว

แต่เมื่อคณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับรายงานตัวได้รับทราบถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับนายประสิทธิ์ล่วงหน้า แล้วได้ประชุมหารือและมีความเห็นร่วมกัน่าให้ยึดตามประกาศผลสอบคัดเลือกบุคคลพลเรือนและวินิจฉัยว่านายประสิทธิ์ไม่ได้มารายงานตัว และดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดให้ถือว่าเขาสละสิทธิ์ และจะเรียกผู้ที่สอบได้สำรองอันดับที่ 1 มาทดแทน

เมื่อเรื่องดังกล่าวกลายเป็นเรื่องร้องเรียนและจากการประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องดังกล่าวของผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ให้ความเห็นว่า

การเดินทางมารายงานตัวก็ถือว่าเป็นการทำนิติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งสามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นมาดำเนินการแทนได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วเห็นว่า นายประสิทธิ์เป็นผู้สอบได้เป็นอันดับที่ 1 มีคะแนนสูงสุดจากผู้เข้าสอบทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าเขาเป็นผู้ที่มีความรู้และความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง แต่เนื่องจากนายประสิทธิ์ไม่สามารถมารายงานตัวตามกำหนดได้ คณะกรรมการที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการรับรายงานตัวได้จึงดำเนินการตามประกาศและคำแนะนำการสมัครสอบ โดยถือว่าผู้ร้องเรียนสละสิทธิ์และเรียกบุคคลที่ได้ขึ้นบัญชีสำรองอันดับ 1 มาบรรจุแทน

อย่างไรก็ดีการที่นายประสิทธิ์ไปต่างประเทศระหว่างวันที่ 8 - 18 เมษายน 2553 และไม่สามารถเดินทางกลับมารายงานตัวได้ทันตามกำหนดเนื่องจากมีเหตุสุดวิสัยเกิดขึ้น คือ ได้มีเหตุภูเขาไฟจากประเทศหนึ่งปกคลุมน่านฟ้าทวีปยุโรปเป็นเหตุสุดวิสัย ประกอบกับผู้ร้องเรียนได้ใช้ความพยายามทุกทางเพื่อยืนยันการรายงานตัวและไม่มีเจตนาจะสละสิทธิ์แต่อย่างใด ถึงแม้การที่คณะกรรมการฯ ได้มีมติตัดสิทธิ์นายประสิทธิ์ซึ่งเป็นไปตามประกาศกรมยุทธศึกษาทหารบก ซึ่งถือว่าเป็นคำสั่งทางการปกครอง แต่กรณีที่นายประสิทธิ์ไม่อาจเดินทางมารายงานตัวตามที่กำหนดก็มีได้มีเจตนาฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครองแต่อย่างใด

เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นายประสิทธิ์ จึงเห็นควรให้

บรรจุนายประสิทธิ์ได้เข้ารับราชการเป็นนายทหารสัญญาบัตรเป็นกรณีพิเศษ ในตำแหน่ง อาจารย์ ได้โดยการอนุโลม ในที่สุดประสิทธิ์ก็ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการในกรมยุทธศึกษาทหารบกในตำแหน่ง “อาจารย์” สมดังความตั้งใจตั้งแต่มียในวัยเยาว์

บนเส้นทางของความฝัน อาจจะไม่ไต่รอยด้วยกลีบกุหลาบเสมอไป บางครั้งก็ต้องฝ่าฟันดงหนามกุหลาบบ้าง พงพญารังข้าง ขอให้คิดเสียว่าสิ่งเหล่านี้เป็นบททดสอบความอดทน และเมื่อพบกับปัญหาอุปสรรคใดๆ ก็ไม่ควรโทษฟ้าดิน ไม่โทษโชคชะตา แต่ขอให้พยายามแก้ไขปัญหาทั้งด้วยตัวเอง แต่หากเป็นเรื่องที่เกินความสามารถจริงๆ ก็ให้เข้าไปขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานอันเป็นที่พึ่งของประชาชนได้เช่นกัน

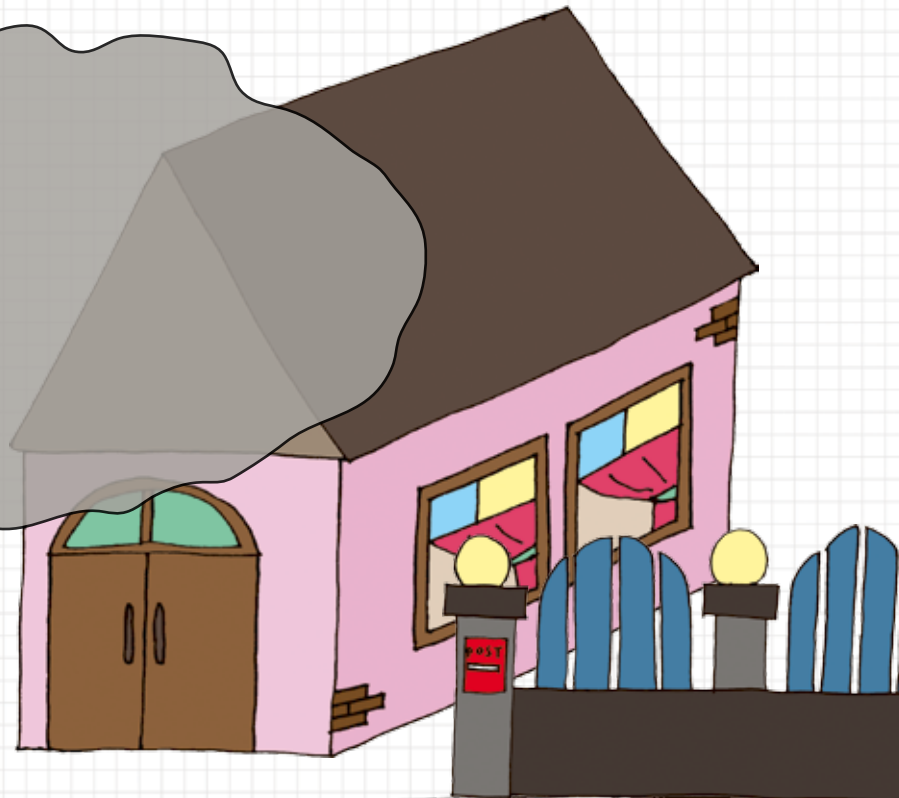
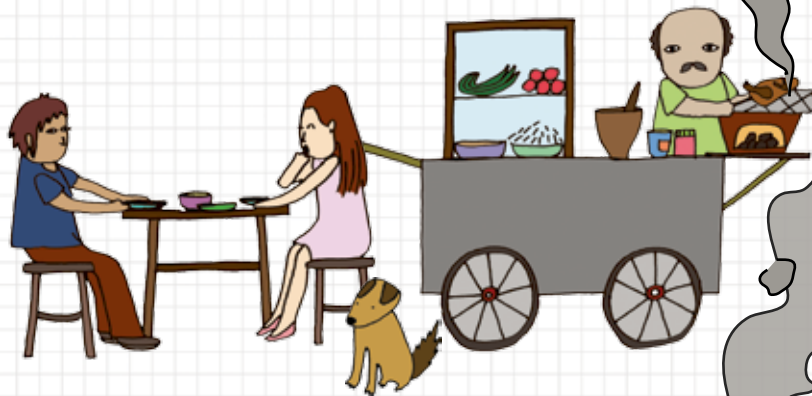
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้มีหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นมากมายซึ่งมีบทบาทอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือแก้ไขทุกขีรอนของประชาชน หนึ่งในนั้นคือ ผู้ตรวจการแผ่นดิน ดังนั้นหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกระทำหรือละเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โปรดโทรศัพท์มาที่ 1676 สายด่วนฟรีทั่วประเทศเพื่อร้องเรียนปัญหาต่างๆ

ภายหลังจากที่ได้รับเรื่องร้องเรียนแล้วผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ทุกคนจะได้เร่งดำเนินการแก้ไขปัญหของท่านให้เร็วที่สุดเช่นเดียวกับกรณีของประสิทธิ์ ดังคำขวัญของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ว่า

“ความล่าช้า คือ ความไม่เป็นธรรม”

“ไก่ย่างถูกเผา”

ส้มตำไก่ย่าง อาหารอีสานยอดฮิตติดลมบนของคนไทย ที่ใครๆ ก็ชอบรับประทานกันในวงกว้าง แต่ถึงได้ดังไปไกลถึงเมืองนอกเมืองนาที่เดียว ก็เช่นเดียวกับคนในชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา ที่นี้มีร้านส้มตำไก่ย่างเรียงรายตลอดสองข้างทางยาวจนล้นตา ชายดิบขายดีเริ่มกันตั้งแต่ไก่โห่ ตีสี่ตีห้าก็มาเปิดร้านเตรียมของเพื่อขายกันจนตลอดทั้งวัน ถ้าชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนที่ชายเฒ่าส้มตำไก่ย่างอย่างเดียว ก็คงเป็นย่านเศรษฐกิจที่สมบูรณ์แบบมากๆ แต่ปัญหาได้เกิดขึ้นมาเพราะเหตุว่าชุมชนดังกล่าว ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งส้มตำไก่ย่างเท่านั้น แต่ยังเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยด้วย ชาวบ้านที่อยู่แถวนั้นจึงต้องประสบปัญหาควันของการย่างไก่ลอยโขมงคละคลุ้งกลบอบอวลอยู่ตลอดเวลา

นางสี อาศัยอยู่ในชุมชนดังกล่าวมาตั้งแต่เด็ก อยู่มาตั้งแต่ยังไม่มามีร้านส้มตำไก่ย่างมากมายถึงขนาดนี้ เมื่อกลายเป็นย่านเศรษฐกิจทางด้านการขายส้มตำไก่ย่าง นางจึงประสบปัญหาอย่างหนักจากควันไก่ย่างอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ควันจากไก่ย่างของทุกร้านแข่งกันปลอ่ยออกมาเหม็นอนเป็นการเรียกให้แกล่งลูกค้าเข้ามาอุดหนุนกันอย่างเนืองแน่น โดยเฉพาะเจ้าใหญ่ที่สุดในชุมชนซึ่งอยู่ใกล้บ้านนางสีที่เริ่มย่างไก่ตั้งแต่ตีห้า ทำให้อากาศบริเวณนั้นกลบอบอวลไปด้วยควันจากเตาถ่านและกลิ่นเหม็นของไก่ย่าง นางสีต้องทนทุกข์ทรมานกับกลิ่นและควันมานานหลายปี จนสุขภาพย่ำแย่เนื่องจากต้องทนดมกลิ่นและ

สูดเอาควันเข้าไปอยู่แทบตลอดเวลา จนป่วยต้องไปหาหมอ นอกจากนั้นพักหลังๆ เริ่มประสบกับปัญหาความเครียดเพราะต้องทนกับสภาพแวดล้อมดังกล่าวอีกด้วย

นางสีเคยไปร้องทุกข์ต่ออุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา แต่ได้รับการแจ้งกลับมามีอำนาจในการพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าว แต่ก็รับปากว่าจะช่วยประสานงานกับทางเทศบาลเพื่อให้เทศบาลมาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ แต่เรื่องกลับเงียบหาย خاکลิ้นเมมม ไม่มีใครแก้ไขปัญหาใดๆ นางสีจึงนำทุกข์ของตนมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยหวังว่าในการร้องเรียนครั้งนี้ทุกข์ของนางสีได้รับการเยียวยา

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาคำร้องเรียนของนางสีแล้วปรากฏว่าเรื่องร้องเรียนดังกล่าวไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพราะตามกฎหมายแล้วอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินจะมีอำนาจหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัตินอกเหนืออำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น แต่ในกรณีของนางสีนั้นเป็นเรื่องร้องเรียนที่นางสีร้องเรียนร้านค้าขายส้มตำไก่ย่างซึ่งเป็นเอกชนไม่ใช่หน่วยงานของรัฐ จึงอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

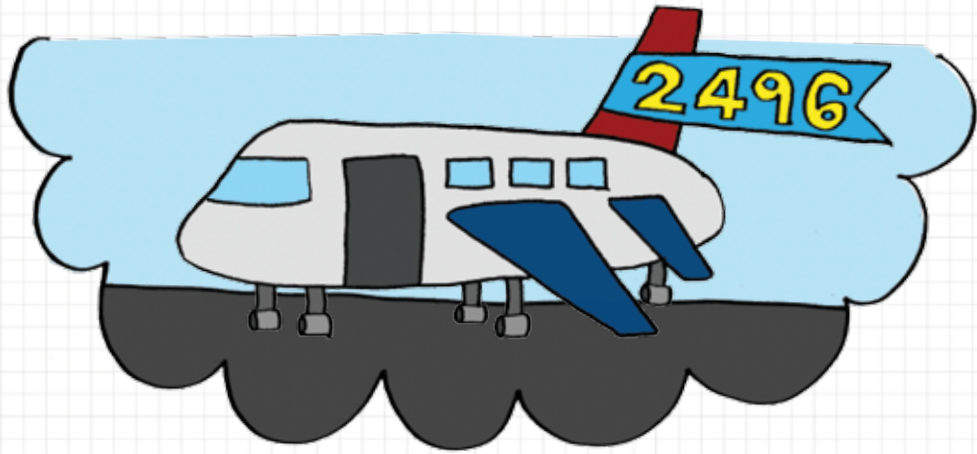
แต่ถึงอย่างไร ผู้ตรวจการแผ่นดินก็มีได้หนึ่งนอนใจกับปัญหาความทุกข์ร้อนของนางสีที่มาจากผู้ตรวจการแผ่นดิน จึงได้ประสานงานไปยังเทศบาลในเขตพื้นที่ดังกล่าว เพื่อแจ้งเหตุเรื่องร้องเรียนของนางสีให้แก่ทางเทศบาลรับทราบ และหาแนวทางในการแก้ไขเยียวยาทุกข์ร้อนที่เกิดขึ้น เพื่อชาวบ้านในละแวกใกล้เคียงนั้นด้วย เมื่อเทศบาลได้รับทราบเรื่องราวดังกล่าว ก็ได้ดำเนินการลงพื้นที่ในชุมชนและแจ้งให้ร้านค้าสัมภาระต่างๆในละแวกดังกล่าวให้เปลี่ยนปล่องระบายอากาศให้สูงขึ้นและหันไปในทิศทางตรงกันข้ามกับบ้านเรือนของชาวบ้านในชุมชน ครั้นจากการช่างกันอย่างนี้จะได้ถูกพัดไปในทิศทางที่ตรงข้ามกับชุมชนที่อยู่อาศัย เพื่อลดปัญหาลึนและครันจากเตาอย่างไ้ได้

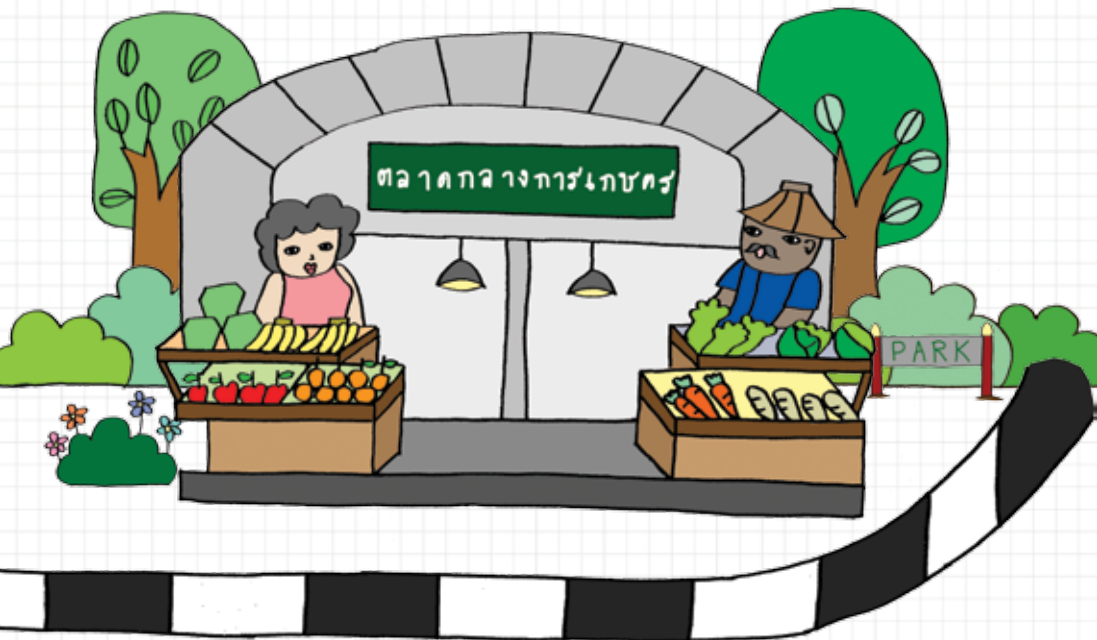
ไม่นานหลังจากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ประสานงานกับทางเทศบาล ปัญหาดังกล่าวก็ได้รับการแก้ไข นางสีดีใจมากที่ไม่ต้องทนทุกข์กับกลิ่นและครันอีกต่อไป นางได้โทรศัพท์มาขอบคุณมายังผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ช่วยประสานงานให้ แม้ว่าปัญหาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวจะไม่ได้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ด้วยคุณธรรมที่ไม่หนึ่งนอนใจกับปัญหาเล็กๆ

น้อยๆ ของประชาชน ทางผู้ตรวจการแผ่นดินยังได้ช่วยประสานงานให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงมาช่วยแก้ไขเยียวยาปัญหาดังกล่าว นางสีซึ่งใจเป็นอย่งมากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ละเลยกับปัญหาต่างๆ และยังมุ่งมั่นบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชนอย่างแท้จริง ขณะเดียวกันเสียงขอบคุณจากนางสีเองก็เปรียบเสมือนพลังแรงใจที่ส่งผ่านมายังผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ทุกๆ คนให้มีความตั้งใจในการทำงานที่จะมีความมุ่งมั่นในการรักษาความชอบธรรม บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ปวงประชา เพื่อพัฒนาประเทศชาติของเราต่อไป

“ขอคืน”

หลายต่อหลายครั้งที่ทางราชการต้องการเวนคืนที่ดินจากประชาชนหรือจากเอกชนเพื่อนำที่ดินนั้นไปใช้ประโยชน์สูงสุดต่อสังฆรวม แม้จะเป็นที่ดินที่หามาด้วยน้ำพักน้ำแรงก็ตามแต่เพื่อประโยชน์ต่อประเทศชาติ ผู้ที่มีที่ดินที่ทางราชการต้องการเวนคืนก็เต็มใจเวนคืนให้กับทางราชการ โดยหวังว่าที่ดินของตน จะถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนที่ดินซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังฆรวมต่อไป

หากจะนับย้อนไปก็หลายปีแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 ทางราชการได้ทำการเวนคืนที่ดินของบิดาของเพชร โดยอ้างว่าจะนำที่ดินแปลงดังกล่าวไปใช้เพื่อขยายเขตสนามบินให้เครื่องบินขนาดใหญ่สามารถขึ้นลงได้ จนกระทั่ง พ.ศ. 2550 นับเวลาได้ 54 ปี ที่ดินเวนคืนแปลงดังกล่าวก็ยังไม่ได้นำมาขยายเขตสนามบินแต่อย่างใด แต่กลับนำไปก่อสร้างตลาดแทน พร้อมกับนั้นก็มีการขโมยที่ดินจากต่างพื้นที่ได้บุกรุกเข้าไปก่อสร้างที่อยู่อาศัยและร้านค้าในที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นจำนวนมาก

เมื่อนายเพชรและเพื่อนบ้านข้างเคียงที่ประสบชะตากรรมเช่นเดียวกันได้มีการทวงถามขอคืนที่ดินที่ถูกเวนคืน ทางกองทัพอากาศกลับอ้างว่าจะต้องสงวนที่ดินนั้นไว้เพื่อประโยชน์ทางยุทธการในอนาคต

ต่อมา กองทัพอากาศได้เปิดโอกาสให้เจ้าของที่ดินเดิม

หรือทายาทให้เข้าที่ดินแปลงดังกล่าวอีก นายเพชรเห็นเช่นนั้นแล้วก็สุดที่จะรับได้ เนื่องจากเห็นว่ากองทัพอากาศนำที่ดินที่เวนคืนจากตนไปแสวงหาประโยชน์อื่น เมื่อขอคืนที่ดินด้วยตนเองไม่ได้ นายเพชรจึงนึกถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งตนเคยเห็นโฆษณาผ่านทางโทรทัศน์ และจำได้ขึ้นใจว่า “หากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการและหน่วยงานของรัฐให้ร้องเรียนได้ที่ สายด่วน 1676 ไม่ใช่เพื่อตัวทำเองแต่เพื่อสังฆรวม”

นายเพชรมองเห็นที่พึ่ง จึงนำเรื่องดังกล่าวมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อขอคืนที่ดินที่ถูกกองทัพอากาศเวนคืน เนื่องจากการที่ไม่ได้นำที่ดินส่วนนั้นไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่เคยกล่าวไว้

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับมอบหมายเจ้าหน้าที่ให้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยมี 2 ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือ ประเด็นที่ว่างกองทัพอากาศได้เคยใช้ประโยชน์จากที่ดินที่ตนหรือไม่ และประเด็นที่สอง คือในวันที่มีการเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างสนามบินมีข้อกฎหมายที่ใช้บังคับในขณะนั้น ให้คืนที่ดินให้กับเจ้าของเดิมหรือทายาทหรือไม่ อย่างไร

หลังจากได้รวบรวมหลักฐานต่างๆ พบว่า ก่อนปี พ.ศ. 2497 กองทัพอากาศได้มีการใช้สนามบินบ่อฝ้ายเดิมอยู่แล้ว และได้รับการ

เวนคืนที่ดินเพื่อสร้างสนามบินอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งสนามบินทั้งสองแห่ง
อยู่ห่างกันประมาณ 30 กิโลเมตร

จนกระทั่งหลังจากที่ได้มีการเวนคืนในปี พ.ศ.2496 กองทัพอากาศและกรมธนารักษ์ได้ให้สหกรณ์การเกษตรเช่าที่ดินแปลงดังกล่าว จำนวน 40 ไร่เพื่อปลูกสิ่งก่อสร้างต่างๆ จนในปัจจุบันนี้ได้กลายเป็นอาคารขนาดใหญ่เป็นตลาดกลางการเกษตร สนามกีฬา และสวนสาธารณะเต็มพื้นที่

ผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า การที่กองทัพอากาศได้ดำเนินการโอนสนามบินบ่อฝ้ายไปใช้เพื่อการบินพาณิชย์แล้ว ก็ควรจะก่อสร้างสนามบินในพื้นที่นี้โดยทันที ตามวัตถุประสงค์ของการเวนคืนที่ดิน

แต่กลับให้เช่าที่ดินต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2504 จนถึงปัจจุบันและยังได้ให้ผู้เช่าเช่าและใช้ประโยชน์อีก

ด้วย การที่แจ้งว่าได้กำหนดใช้ประโยชน์สนามบินไว้เพื่อสนับสนุนงานทางยุทธการในอนาคต จึง

จำเป็นต้องสงวนพื้นที่ดังกล่าวไว้ แต่ปัจจุบันก็ไม่มีแผนการในการดำเนินการดังกล่าวแต่

อย่างไร ในประเด็นนี้ผู้ตรวจการแผ่นดิน

จึงเห็นว่ากองทัพอากาศไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งการเวนคืนที่ดินเพื่อก่อสร้างสนามบินเพื่อให้เครื่องบินขนาดใหญ่ขึ้นลงได้เพื่อประโยชน์ในราชการตามเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2486

นอกจากนั้น ในประเด็นพิจารณาว่าในวันที่มีการเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างสนามบิน มีข้อกำหนดที่ใช้บังคับในขณะนั้นให้คืนที่ดินให้กับเจ้าของที่ดินเดิมหรือทายาทหรือไม่ พูด่ง่ายๆ ก็คือ หากไม่ใช้ที่ดินที่เวนคืนตามวัตถุประสงค์ในการเวนคืนที่ดิน ก็จะต้องคืนที่ดินให้กับเจ้าของหรือทายาทเสีย

ในการเยียวยาปัญหาความทุกข์ร้อนของประชาชนในกรณีนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่สอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนได้ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง รับฟังข้อมูลจากราชบุรุษผู้เดือดร้อน และศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2475 พระราชบัญญัติการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2477 มาตรา 32 อีกทั้งยังนำมาเทียบเคียงกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1081/2494 และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีความเห็นว่านับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 จนถึงปัจจุบัน กองทัพอากาศยังไม่เคยใช้ที่ดินดังกล่าวก่อสร้างสนามบินเพื่อให้เครื่องบินขนาดใหญ่ขึ้นลงตามวัตถุประสงค์ในการเวนคืน แต่ได้อ้างความจำเป็นทางยุทธการในอนาคตเพื่อสงวนที่ดินดังกล่าวไว้ไม่ยอมคืนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้กับเจ้าของเดิมหรือทายาทตามสิทธิ์ แต่กลับให้เจ้าของเดิมหรือทายาทเช่า เป็นการหาประโยชน์นอกเหนือจากวัตถุประสงค์ในการเวนคืนที่ดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเสนอแนะให้กองทัพอากาศโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินคืนให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องเวนคืนเสีย

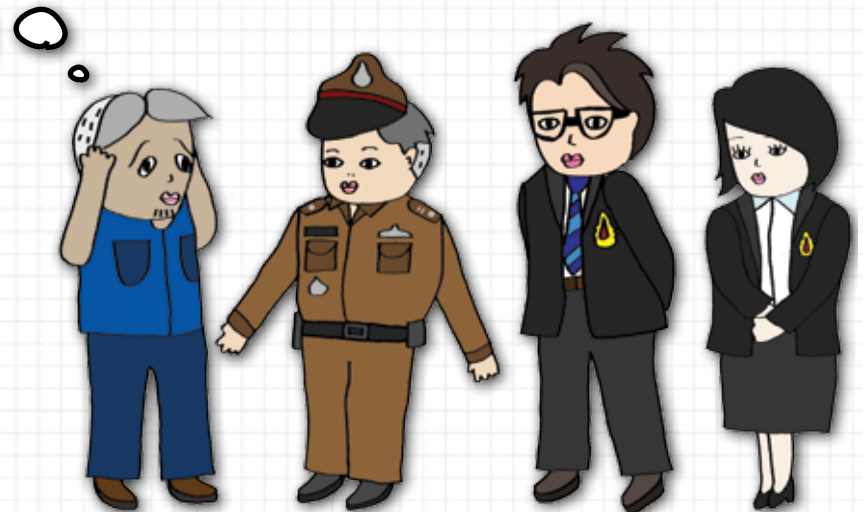
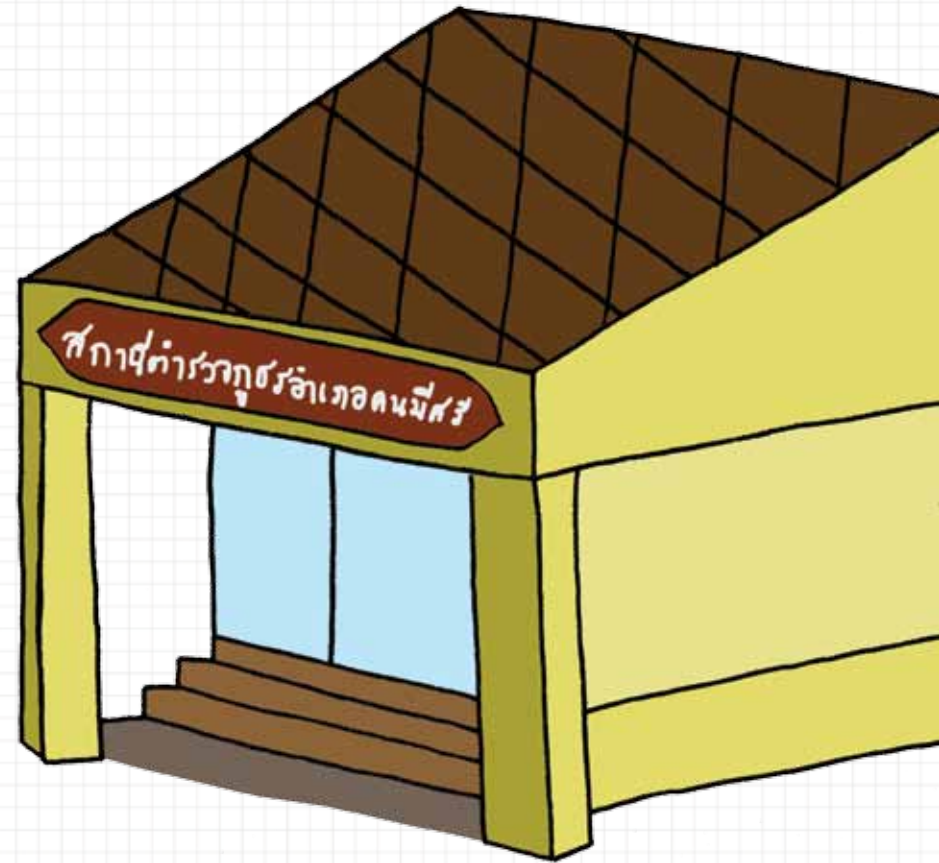
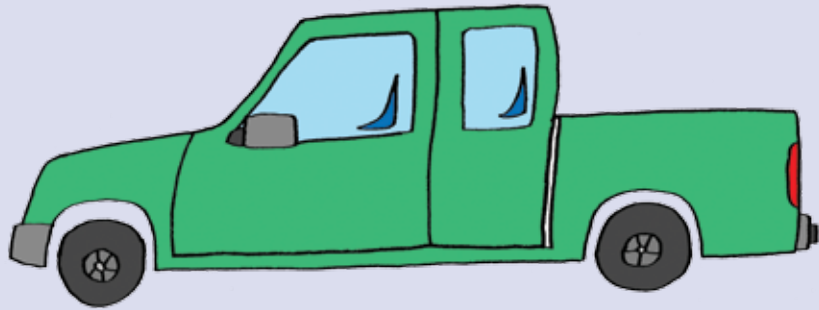
หลังจากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาวินิจฉัยแก้ไขปัญหา เรื่องร้องเรียนดังกล่าว ส่งผลให้ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2554 กองทัพอากาศได้มีหนังสือแจ้งผู้ตรวจการแผ่นดินว่าได้ดำเนินการส่ง ดินพื้นที่บริเวณที่วัดให้ราษฎรซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าของที่ดินเดิมหรือ ทายาทเรียบร้อยแล้ว และพื้นที่ที่ได้อนุญาตให้เทศบาลเข้าใช้ประโยชน์ ในการก่อสร้างสนามกีฬาและเพื่อการเกษตรจำนวน 776-2-10 ไร่ ก็ได้โอนให้แก่กรมธนารักษ์เพื่อดำเนินการในส่วนของที่เกี่ยวข้อง ต่อไป

นับเป็นการแก้ไขเยียวยาปัญหาให้แก่ประชาชน ได้อย่าง มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก นอกจากนายเพชรผู้ร้องเรียนจะ ได้รับการช่วยเหลือแล้ว ประชาชนผู้ประสบปัญหาที่เกี่ยวข้อง ก็ได้รับการแก้ไขเยียวยาไปด้วยเช่นกัน ดังนโยบายของผู้ตรวจการแผ่นดินที่ว่า “หากไม่ได้รับความเป็นธรรม จากข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ ใช้สิทธิร้องเรียนไม่ใช่เพียงเพื่อตัวท่าน แต่เพื่อส่วนรวม”

“รถฉันทาย ทำไม
ไม่รับแจ้งความ?”

รถยนต์ ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตไปแล้ว รวมไปถึงเครื่องมือประกอบสัมมาอาชีพะของใครหลายๆ คน ในการซื้อรถยนต์สักคันหนึ่ง สำหรับบางคนแล้วอาจเป็นคันแรกและคันเดียวของเขาเพราะรถยนต์เป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง หากไม่มีเงินสดก็ต้องวางแผนต้องผ่อนเป็นหนี้กันอีกหลายปี เมื่อซื้อรถมาแล้วก็ต้องคาดหวังว่าจะได้นำมาใช้ทำมาหากินจนจืดครอบครว อีกทั้งยังต้องหาเงินส่งค่างวดรถในแต่ละเดือน จึงไม่แปลกเลยที่คนมีรถจะรักดูแลและถนอมเครื่องมือทำมาหากินคันนี้อย่างเป็นพิเศษ

ลุงบุญมีเองก็มีรถยนต์กระบะเป็นของตัวเองเพื่อประกอบการทำมาหากินอยู่หนึ่งคัน เขาทั้งรักและดูแลบำรุงรักษารถยนต์ของเขาเป็นอย่างดี ซักดูเข้าเย็นรักยิ่งกว่าเมียก็ไม่ปาน แม้ใครมาขอยืมใช้ก็ไม่อยากจะให้ไป แต่บางครั้งก็หลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะเห็นว่าเป็นคนคุ้นเคยเป็นคนรู้จัก หรือบางครั้งเป็นลูกน้องในฟาร์มของน้องสาวก็มี

จนกระทั่งเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2552 เวลาประมาณ 14.00 น. ลูกน้องคนหนึ่งของน้องสาวก็ได้มายืมรถยนต์จากแม่ยาย โดยอ้างว่าจะใช้รถไปส่งของ ด้วยความที่เป็นลูกน้องของน้องสาว เห็นหน้าค่าตากันบ่อยๆ แม่ยายจึงได้ส่งกุญแจรถให้ลูกน้องคนนั้นไป จนเวลาผ่านไปครึ่งค่อนวันก็ไม่มีแว่วว่าลูกน้องคนนี้จะนำรถมาคืนสักที

ลุงบุญมีและภรรยาที่เริ่มร้อนใจ จนเห็นท่าจะไม่ดีแล้ว ฝ่ายภรรยาก็ได้เข้าแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอคนมีศรี

ห้องที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจพิจารณาว่าการยืมรถยนต์โดยไม่ได้บอกระยะเวลาการยืมที่แน่นอนนั้น จะสรุปว่าลูกน้องคนนั้นขโมยรถไม่ได้ ในเบื้องต้น จึงแนะนำให้รอครบ 24 ชั่วโมงเสียก่อนหรือให้ทำการสืบสวนว่าคนงานได้นำรถไปโดยทุจริตถึงค่อยมาแจ้งความในภายหลัง

ลุงบุญมีและภรรยาเริ่มร้อนใจกว่าเดิมเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอมรับการแจ้ง เพราะทั้งสองรู้ว่า หากแก๊งขโมยรถได้รถไปแล้วจะใช้เวลาแยกชิ้นส่งรถยนต์อย่างรวดเร็ว หรือนำไปขายต่อยังต่างประเทศ เพื่อนบ้าน หากยังปล่อยเวลาให้ล่วงเลยมากทำไต่ ก็จะมียากแก่การติดตามค้นหามากขึ้นเท่านั้น ลุงบุญมีจึงพยายามหาทางสืบด้วยตนเอง

จนกระทั่งรู้ว่าลูกน้องรายนี้ได้ขับรดคันดังกล่าวไปยังมณฑลที่อำเภอศรีคนดี เมื่อพอจะทราบว่าเป็นที่ใด ทั้งสองสามีภรรยาก็ได้ติดตามไปเพื่อจะทวงรถคืน แต่ปรากฏว่าลูกน้องคนนั้นก็ขับรดหลบหนีไปอีก

เมื่อเห็นท่าไม่ดีแน่ๆ แล้ว จึงได้เข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ณ สถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีคนดี ไว้ก่อน เพื่อจะได้ช่วยติดตามหาตัวลูกน้องที่ปลงร่างเป็นคนร้ายโจรกรรมรถยนต์ของเขา

แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับแจ้งว่าให้กลับไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ
ในท้องที่คนมีศรีแทนเพราะเป็นสถานที่เกิดเหตุ

ลุงบุญมีและภรรยาจึงร้อนใจหนักขึ้นกว่าเดิมอีกหลายเท่าตัว
เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอมรับการแจ้ง จึงได้นำเรื่องมาร้องเรียนต่อ
ผู้ตรวจการแผ่นดินว่าเจ้าหน้าที่สอบสวนไม่รับ
แจ้งความคดีโจรกรรมรถยนต์

เมื่อเรื่องถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็มิได้
นั่งนอนใจ จึงได้เร่งมอบหมายให้เจ้าหน้าที่
สอบสวนประสานไปยังสถานีตำรวจคนมีศรี
เพื่อเร่งติดตามหาตัวคนร้ายและนำรถกระบะคู่ทุกข
คู่ยามาคืนให้แก่ลุงบุญมีให้ได้โดยเร็ว จากการประสานความร่วมมือ
มือของทั้งสองหน่วยงาน ทำให้เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจคนมีศรีได้ขอ
อนุมัติหมายจับจากศาลและจัดชุดสืบสวนสอบสวนในการติดตาม
ตัวคนร้าย โดยการติดตามเรื่องร้องเรียนอย่างใกล้ชิดของผู้ตรวจการ
แผ่นดิน ผ่านทางเจ้าหน้าที่สอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวน

การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและแข่งกับเวลาโดยชุดสืบสวน
ได้แกะรอยจากสัญญาณการใช้โทรศัพท์มือถือของลูกน้องตัวสบราย
นี้อย่างใกล้ชิด จนกระทั่งสามารถแกะรอยและดำเนินการจับกุมตัว
พร้อมรถยนต์กระบะของกลางได้ในวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๒ เป็น

เวลา 20 วันนับตั้งแต่วันเกิดเหตุ

ส่งเรื่องที่ลุงบุญมีได้เข้าร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่า
เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีคนดี ไม่รับแจ้งความคดี
โจรกรรมรถยนต์นั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า
ตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญาได้วางหลักไว้ว่า ความผิดอาญา
ได้เกิดขึ้นในเขตอำนาจพนักงานสอบสวนคนใด โดยปกติจะให้ป็น
หน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวน
เมื่อดำเนินคดีต่อไป เว้นแต่มีเหตุจำเป็นจริงๆ เพื่อความสะดวก จึง
ให้พนักงานสอบสวนในท้องที่ที่ผู้ต้องหาที่อยู่หรือถูกจับกุมเป็นผู้รับ
ผิดชอบดำเนินการสอบสวน ซึ่งกรณีของลุงบุญมี เหตุเกิด ณ ท้อง
ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอคนมีศรี การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรศรีคนดี
ได้แนะนำให้ลุงบุญมีและภรรยาไปแจ้งความตามเขตท้องที่ให้
ถูกต้อง เป็นการแนะนำที่ถูกต้องแล้วและเป็นไปตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญาแล้ว อีกทั้งฐานความผิดก็เป็นการ “ยกยอก
ทรัพย์” มิใช่ “โจรกรรมรถยนต์” อันเป็นความผิดอาญาแผ่นดินแต่
อย่างไร เพราะแม้ลุงบุญมีเป็นผู้ให้กุญแจแก่ผู้ยกยอกทรัพย์โดย
สมัครใจ มิใช่การใช้กำลังประทุษร้ายแย่งชิงเอาไป และกรณีดังกล่าว
กฎหมายได้วางหลักไว้ว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับ
หรือคำสั่งของศาลไม่ได้ กรณีดังกล่าวเจ้าหน้าที่สถานีตำรวจภูธร
อำเภอศรีคนดีจึงไม่มีอำนาจจับกุม และได้แนะนำให้ผู้ร้องไปร้องทุกข
ดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่สถานีตำรวจภูธรคนมีศรีจึงเป็นการกระทำที่

ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

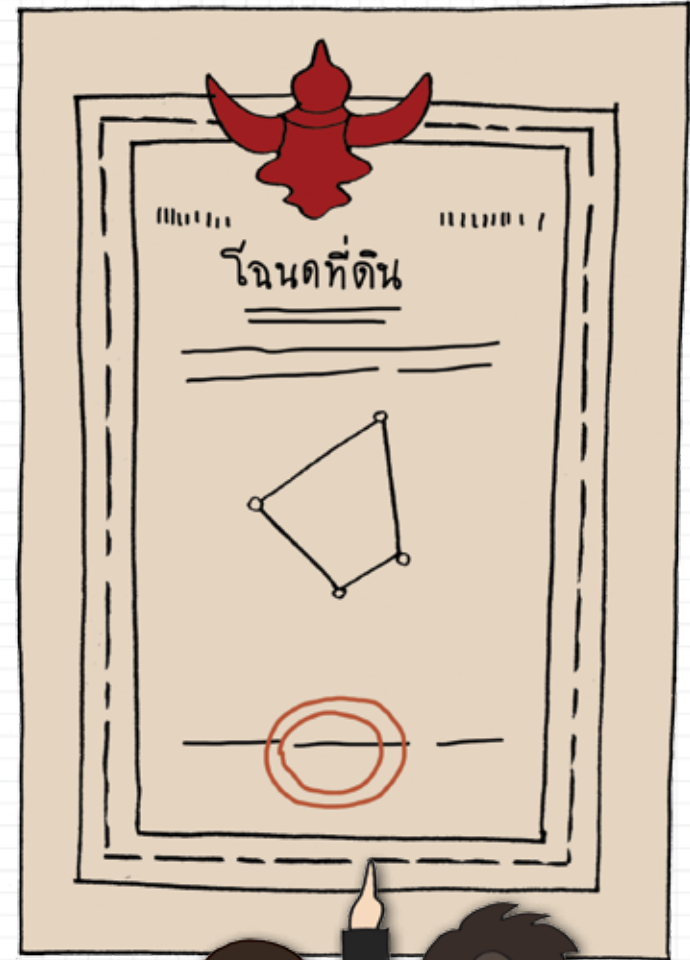
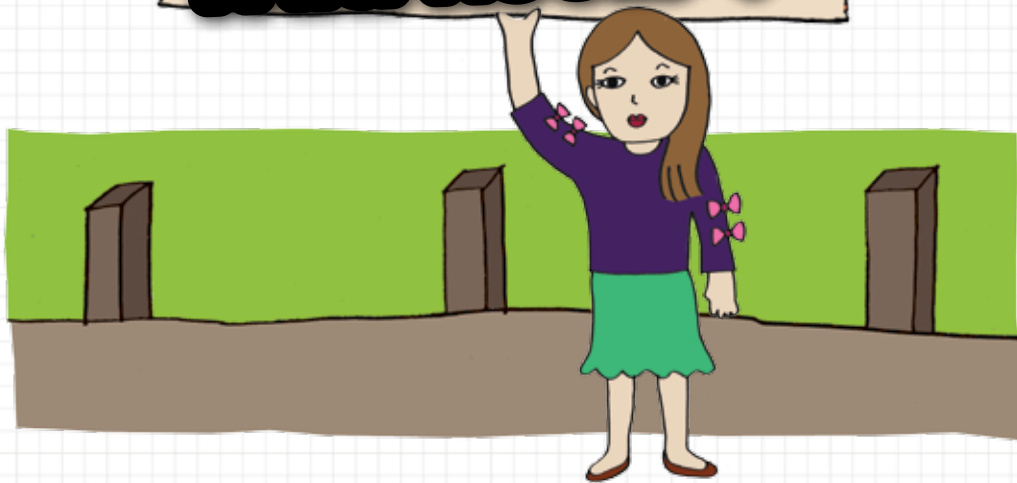
อย่างไรก็ดีลุงบุญมีและภรรยาที่ยังโสดมากๆ ที่ยังได้รถยนต์
ของตนเองคืน เพราะยังมีคดีรทหายในบ้านเราอีกหลายคดีที่ยัง
ไม่สามารถติดตามนำมาคืนเจ้าของได้

จากนี้ต่อไปลุงบุญมีคงไม่ให้ใครยืมรถยนต์คู่ทุกข์คู่ยาก
คันนี้อีกเลย...เป็นแน่แท้

**“ขอเอกสารสิทธิ
ในเขตปฏิรูปที่ดิน
ทำได้หรือไม่?”**

ที่ดิน คือ อสังหาริมทรัพย์อันมีค่าที่นับวันจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกวัน ที่ดินจึงเป็นทรัพย์สินที่พ่อแม่ พยายามแสวงหาเพื่อให้เป็นมรดกแก่ลูกหลานในวันที่ทำนุสิ้นลม เช่นเดียวกับลูกสมพงษ์ของ นายบัวผัน (ผู้ร้องเรียน) และนายบัวลอย ที่ได้แสวงหาที่ดินทำกินจนได้มาผืนหนึ่ง และได้มอบไว้เป็นมรดกแก่ลูกสาวทั้งสองคน

นี้ทั้งสองได้รับที่ดินเป็นมรดกจากผู้เป็นพ่อของเขาเมื่อหลายปีก่อน แต่ที่ดินผืนดังกล่าวยังไม่มีเอกสารแสดงสิทธิ์ครอบครองใดๆ เมื่อไปขอรับโฉนดที่ดินที่สำนักงานที่ดินจังหวัด เจ้าหน้าที่กลับแจ้งว่าไม่สามารถออกโฉนดที่ดินได้ เนื่องจากโฉนดที่ดินดังกล่าวนั้นได้ถูกระงับไปแล้ว เป็นเหตุให้นายบัวผันและนายบัวลอยได้รับความเดือดร้อน จึงนำเรื่องดังกล่าวไปร้องเรียนขอความเป็นธรรมจากผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบทั้งพยานหลักฐาน พยานบุคคลต่างๆ อย่างละเอียด และนายบัวผันได้เล่าความเก่าย้อนหลังไปในอดีตว่า พ่อของเขาเคยได้ทำเรื่องของการออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์โดยใช้รูปถ่ายทางอากาศ (นส. 3 .ก) ไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 โดยพื้นที่ที่ขอออกโฉนดมีขนาดเนื้อที่ 19-3-53 ไร่ แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ในขณะนั้นไม่ได้ลงลายมือชื่อรับรองใน นส. 3 .ก. เนื่องจากที่ดินที่ติดกับที่ดินทิศตะวันตกเป็นที่ดินทางหลวง นั้นเป็นครั้งแรกที่ได้ยื่นเรื่องขอหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน แต่ลูกคำก็ยังมีได้ละความพยายามเพราะตระหนักดีว่า หากที่ดินของลูกคำได้รับ

เอกสารสิทธิ์รับรองการทำประโยชน์ ย่อมจะทำให้ที่ดินของเขามีมูลค่าขึ้น มีหลักประกันและสร้างความมั่นคงให้แก่ลูกหลานในอนาคตได้ดีกว่าการเป็นเพียงที่ดินมือเปล่าไร้เอกสารสิทธิ์ใดๆ หากในอนาคตลูกหลานได้รับตกทอดที่ดินผืนนี้ ก็จะเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าเป็นต้นทุนให้แก่ลูกหลานได้ต่อไป

หลายปีต่อมาลูกคำได้แบ่งที่ดินให้เป็นทรัพย์สินมรดก โดยแบ่งเป็นสองแปลง แปลงแรกมีเนื้อที่ 8-1-20 ไร่ ได้มอบให้แก่นายบัวผัน แปลงที่สองจำนวนเนื้อที่ 10-1-88 ไร่ ได้มอบให้แก่นายบัวลอย แม้ที่ดินทั้งสองแปลงยังไม่ได้เอกสารสิทธิ์ แต่นั่นทั้งสองก็ใช้ที่ดินทั้งสองแปลงนี้ทำกินเรื่อยมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2534 ทางราชการได้ประกาศดินสำรวจออกโฉนดที่ดินอีกครั้ง นายบัวผันและนายบัวลอยต่างก็แจ้งความประสงค์จะขอเอกสารสิทธิ์ จึงได้เดินทางไปสำรวจที่ดินแปลงที่ตนได้รับมรดกจากผู้เป็นพ่อทั้งสองแปลง แต่เนื่องจากการเดินสำรวจในครั้งนั้น เป็นการเดินสำรวจโดยไม่มีหลักฐาน (ไม่ได้แจ้งการครอบครอง) และที่ดินแปลงดังกล่าวก็อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ประกาศเมื่อปี พ.ศ. 2532 ทำให้ทั้งสองยังไม่ได้รับการออกโฉนดเช่นเดิม

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2538 ลูกคำก็เสียชีวิตลง นายบัวลอย

ในฐานะผู้จัดการมรดกไม่ละความพยายามที่จะขอเอกสารสิทธิในที่ดิน มรดกทั้งสองแปลงนั้น นับว่าลอยได้ยื่นคำขอรังวัดตรวจสอบเนื้อที่ น.ส. 3 ก. เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถนัดเจ้าของที่ดินข้างเคียง คือ ทางหลวงแผ่นดิน มารับรองแนวเขตที่ดินให้ ซึ่งภายหลังทางหลวง ที่ดินได้มารับรองแนวเขตครบถ้วนแล้ว ซึ่งเมื่อมีการรับรองแนวเขต ที่ดินแล้ว หน่วยงานก็จะได้ออกเรื่องให้นายอำเภอประจำท้องที่ลง นามใน น.ส. 3 ก. และแจกให้แก่ผู้ขอต่อไป

เรื่องเกือบจะลงเอยด้วยดีอยู่แล้ว ๒ แต่เมื่อได้มีการนำ ข้อมูลมาใช้ในระบบทะเบียน ปรากฏว่าเมื่อปี พ.ศ. 2534 ที่ดินทั้งสองแปลงนั้น ทั้งนับวัดและนับวัดลอยได้เคยนำรังวัดเพื่อขออนุญาตที่ดินไว้แล้ว ดังนั้นจะต้องทำเรื่องยกเลิกเรื่องการขออนุญาตที่ดิน เมื่อปี พ.ศ. 2534 เสียก่อน เนื่องจากที่ดินแปลงเดียวกันจะมี เอกสารสิทธิหลายประเภทไม่ได้ ทั้งสองจึงได้ทำเรื่องยกเลิกจนเสร็จ เป็นที่เรียบร้อยเมื่อเดือน กรกฎาคม 2552

ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณาข้อกฎหมายเพิ่มเติม และเห็นว่า กรณีดังกล่าว ลุงคำได้เคยนำดินสำรวจที่ดินเพื่อขอออก น.ส. 3 ก. แต่ในขณะนั้น เจ้าหน้าที่ไม่ลงนามและไม่แจก น.ส. 3 ก. ให้ ต่อมา ในปี พ.ศ. 2532 ได้มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ให้เป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ปัญหาจึงเกิดขึ้นเมื่อปรากฏว่าที่ดินของ ลุงคำเป็นที่ดินที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน จึงต้องพิจารณาว่าหากเป็นเช่น

นั้นแล้วจะสามารถออกเอกสารสิทธิได้หรือไม่

เมื่อพิจารณาข้อกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แล้ว สรุปได้ว่าเมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมแล้ว ที่ดินในเขตปฏิรูปดังกล่าวจะขอเอกสารสิทธิใดๆ ไม่ได้ ไม่ว่าจะขึ้นพื้นที่ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เข้าไปดำเนินการแล้วหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ว่า ราษฎรผู้ครอบ ครองที่ดินจะได้รับการแจ้งการครอบครองไว้ หรือแจ้งความประสงค์ จะได้สิทธิในที่ดินไว้ก่อนที่จะมีการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม

หมายความว่า ก่อนปี พ.ศ. 2532 หากราษฎรผู้ ครอบครองที่ดิน (ซึ่งภายหลังที่ดินที่ครอบครองถูกกำหนด ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูป ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) ได้เคยนำดินสำรวจที่ดิน เพื่อทำการ พิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินของตนตามวันและเวลาที่เจ้า หน้าที่นัดหมาย ย่อมถือว่าผู้นำดินสำรวจ (ผู้ครอบครองที่ดิน) ประสงค์จะได้สิทธิในที่ดินนั้น

ซึ่งกรณีของลุงคำ ได้เข้าข้อยกเว้นดังกล่าวข้างต้น เมื่อเจ้าของ ที่ดินข้างเคียง ได้รับรองแนวเขตที่ดินครบถ้วนแล้ว นายอำเภอจึงมี อำนาจลงนามใน น.ส. 3 ก. ให้แก่ที่ดินแปลงดังกล่าวได้

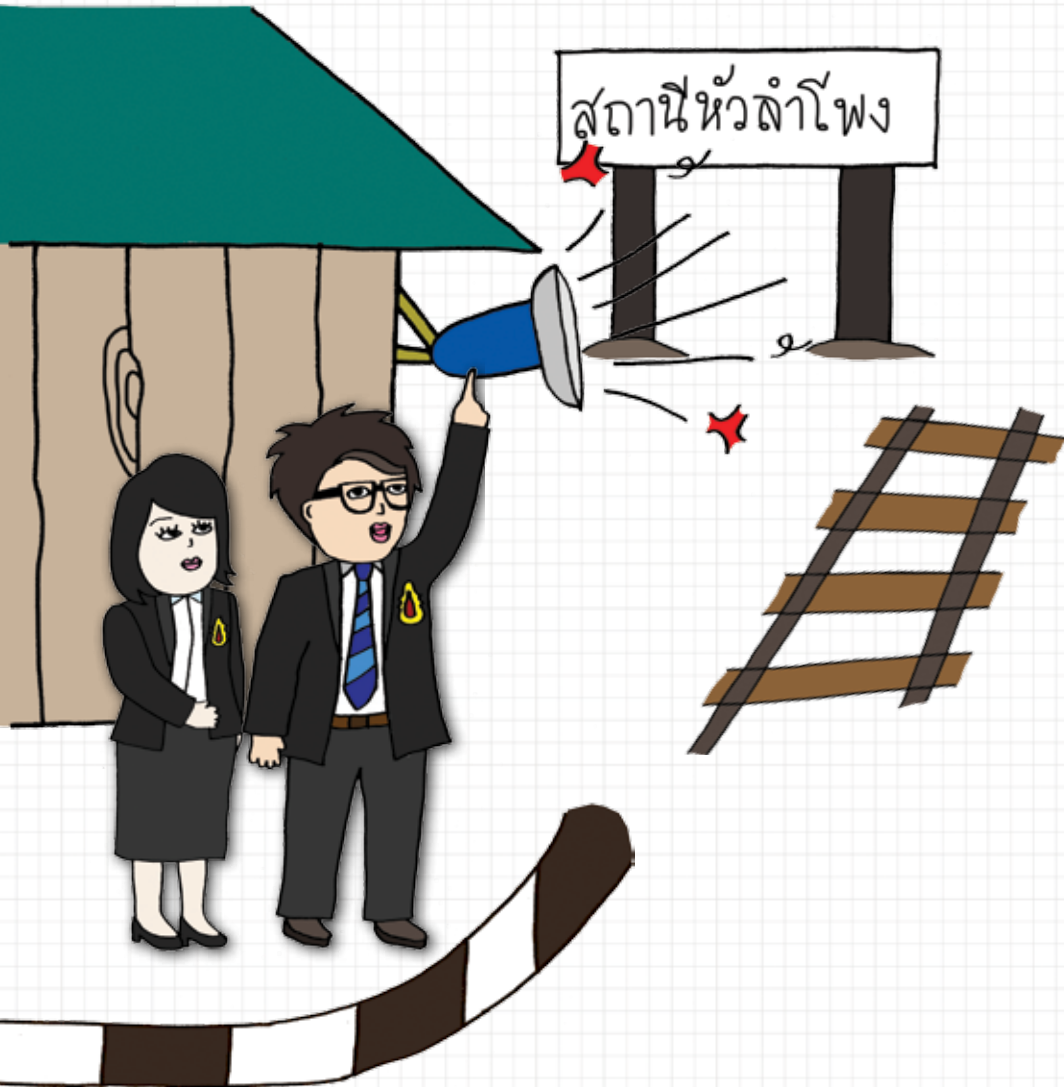
สุดท้ายนายอำเภอจึงลงนามในเอกสารแสดงสิทธิในที่ดิน (น.ส. 3 ก.) ให้แก่ที่ดินทั้งสองแปลง ตามข้อเสนอนั้นของผู้ตรวจการแผ่นดิน แม้ว่าเวลาจะช้าถึงรุ่นลูกแต่อย่างน้อยความตั้งใจของผู้เป็นพ่อก็สัมฤทธิ์ผล นอกจากนั้นผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้เสนอนั้นให้จังหวัดได้แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินทุกสาขาทั่วประเทศ พิจารณาดำเนินการในทำนองเดียวกันนี้ หากมีเรื่องร้องเรียนแบบเดียวกับกรณีดังกล่าวอีก จะได้มีแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกัน

ทั้งหมดนี้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้ตรวจการแผ่นดินที่เน้นการแก้ไขปัญหาเชิงระบบมิใช่การแก้ไขปัญหาคับกรณีๆ ซึ่งจะสร้างความล่าช้าในการพิจารณาเรื่องร้องเรียน หากมีแนวปฏิบัติที่ถูกต้องตรงกันเช่นนี้แล้ว ก็จะช่วยลดเรื่องร้องเรียนที่มีลักษณะซ้ำซากและช่วยให้การพิจารณาเรื่องร้องเรียนมีความรวดเร็วยิ่งขึ้นได้ โดยการสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่มีแนวทางเดียวกันของส่วนราชการ ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ตรวจการแผ่นดิน แก้ไขทุกข้อนให้ประชา มุ่งมั่นพัฒนา ธรรมภิบาล”

“เฮาเฮา”

หลังจากเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานมาตลอดทั้งวัน ช่วงเวลากลางวันจึงเป็นช่วงเวลาที่ทีศแหลมจะได้ใช้เวลาพักผ่อน และทำกิจกรรมที่เขาชื่นชอบ นอกจากนั้นยังเป็นเวลาสำหรับการนั่งสมาธิ ทำจิตใจให้ผ่อนคลายหลังจากเครียดจากการทำงานมาทั้งวัน แต่แล้วช่วงเวลาอันแสนสงบของเขากลับถูกปล้นไปเสียแล้ว เมื่อเขาจะต้องมาหวังเสียกับเสียงประกาศจากสถานีรถไฟในละแวกบ้าน ซึ่งได้สร้างความรำคาญเกือบจะตลอดเวลาด้วยเสียงอันดังแสบแก้วหูจนเขาและครอบครัวแทบไม่ได้หลับได้นอนตลอดทั้งคืน

ทีศแหลมเคยนำเรื่องปัญหาการถูกรบกวนด้วยเสียงจากการประกาศของสถานีรถไฟ ไปร้องเรียนต่อผู้ว่าการการรถไฟแห่งประเทศไทย ก็ได้รับการแก้ไขโดยการลดเสียงประกาศลงเพียงไม่กี่วัน หลังจากนั้นเสียงประกาศก็ยังดังแสบแก้วหูอยู่เหมือนเดิม เมื่อหมดที่พึ่งเขาจึงนึกถึงผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งเป็นเหมือนที่พึ่งสุดท้ายของเขา

เมื่อผู้ตรวจการฯ ได้รับเรื่องร้องเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ได้ประสานไปยังสถานีรถไฟดังกล่าว จนทราบว่าที่นี่ได้ใช้เครื่องขยายเสียงที่มีกำลังขยายเสียงสูงเกินไป ทำให้เกิดเสียงดังรบกวนชาวบ้านในละแวกนั้นจริง จึงได้ประสานงานและขอความร่วมมือกับสถานีรถไฟให้ดำเนินการแก้ไขโดยด่วน เพื่อเป็นการบรรเทา

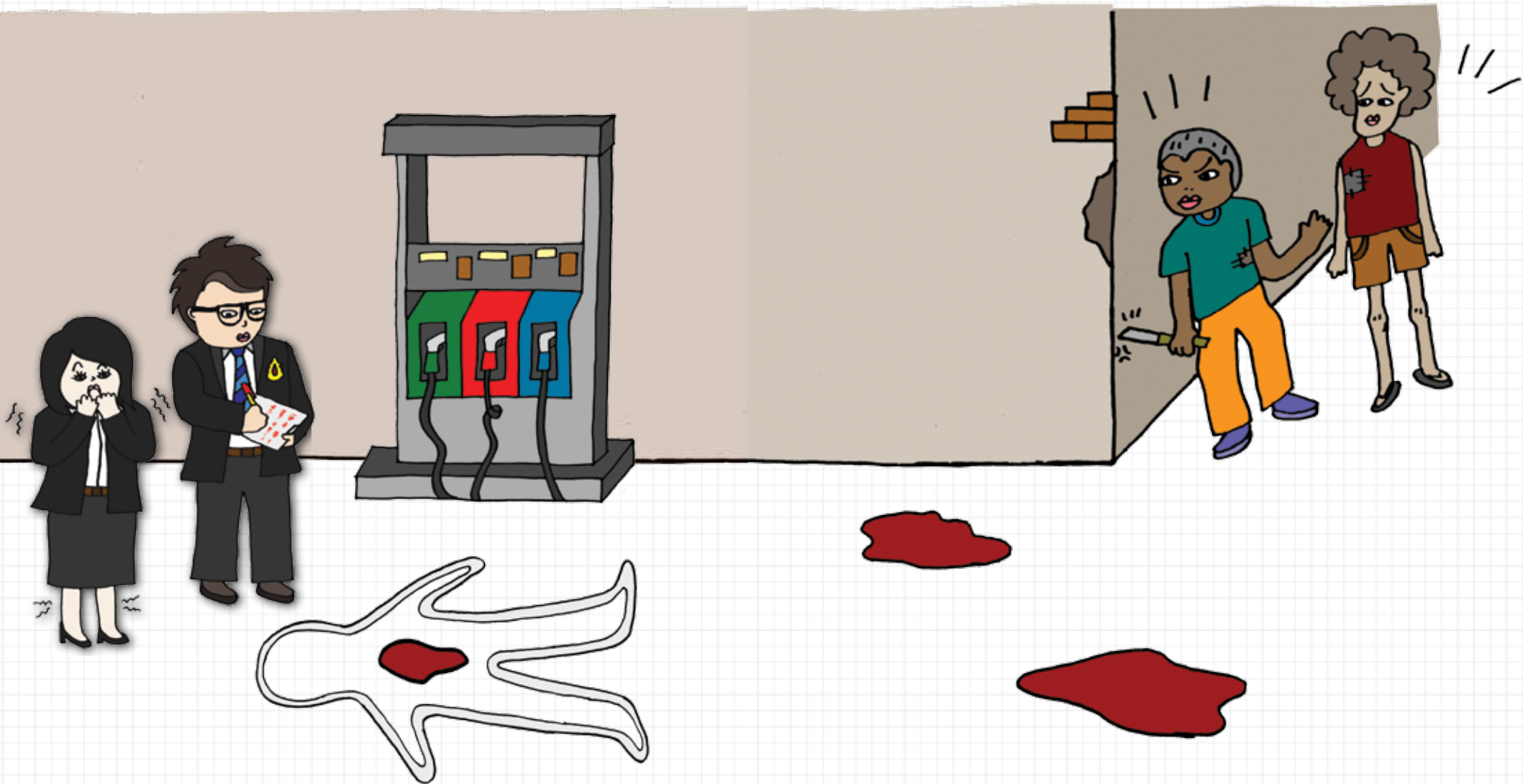
ความเดือดร้อนแก่ผู้ร้องเรียนและประชาชนผู้อาศัยในละแวกนั้นด้วย

หลังจากที่สถานีรถไฟสถานีดังกล่าวได้แจ้งผลการแก้ไขเพื่อบรรเทาปัญหาผลกระทบทางเสียงโดยได้เปลี่ยนลำโพงชนิดกรวยโลหะซึ่งมีเสียงดังเกินไปและไกลเกิน ก็หันมาใช้ลำโพงชนิดที่เป็นกรวยกระดาดทำให้ความดังของเสียงลดลง และให้ผู้ประกาศลดระดับความดังของเครื่องขยายเสียงลงอีกระดับหนึ่งโดยเฉพาะในเวลากลางคืน

ทีศแหลมได้นอนหลับสบายขึ้น หลังจากที่ได้ร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดิน ก็ได้รับการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนจากผลกระทบทางเสียง ผู้ตรวจการแผ่นดินยังเป็นที่พึ่งของประชาชนได้จริง ๆ และมีได้หนึ่งนอนใจกับปัญหาที่ประชาชนได้รับแม้จะเป็นเพียงเรื่องเล็กๆ น้อย ๆ ก็ตาม คัดถูกแล้วที่เขาได้มาขอความช่วยเหลือจากผู้ตรวจการแผ่นดิน จากนี้ไปหากสถานีรถไฟสถานีดังกล่าวจะเพิ่มเสียงดังในการประกาศอีก เขาก็จะนำเรื่องมาร้องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดินอีกเพราะเขารู้ดีว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ในสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทุกคนไม่ได้หนึ่งนอนใจกับปัญหาของประชาชน และยังเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริงอีกด้วย

“ไม่ตายฟรี”

การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักเป็นเรื่องที่นำความโศกเศร้าเสียใจอย่างใหญ่หลวงให้แก่ผู้อยู่เบื้องหลัง ยิ่งเป็นการสูญเสียโดยวิธีการที่ไม่เป็นธรรมชาติแล้ว ความโศกเศร้าจะมากขึ้นทวีคูณ ยากที่จะทำใจยอมรับ โดยเฉพาะบุคคลอันเป็นที่รักซึ่งถูกปลิดชีพด้วยบุคคลอื่น

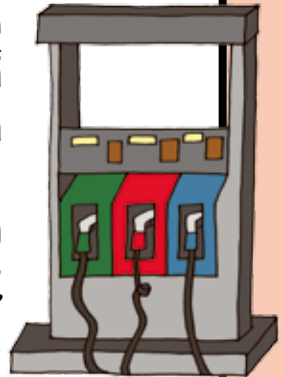

ความทุกข์ระทมนี้ นายกมลรับรู้ได้เป็นอย่างดี เมื่อพี่ชายอันเป็นที่รักของเขาได้ถูกทำร้ายจนถึงแก่ความตาย เมื่อเวลาล่วงเลยผ่านไปนานเข้า ก็ยังไม่สามารถตามจับกุมคนร้ายได้ อีกทั้งคดีก็ไม่มีความคืบหน้าใดๆ ที่มีผู้พบเห็นคนร้ายกลับมาบ้านพักอยู่บ่อยครั้ง แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ยอมติดตามจับกุม ทำให้นายกมลรู้สึกร้อนใจเป็นอย่างมาก เพราะเกรงว่าการตายของพี่ชายจะตายฟรี คนร้ายจะไม่ได้รับการลงโทษตามกฎหมาย จึงนำเรื่องดังกล่าวร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่าเจ้าหน้าที่จะเลยไม่ติดตามจับกุมตัวคนร้ายตามหมายจับ

นายกมลเล่าท้าวความถึงเหตุการณ์การปลิดชีพพี่ชายของเขาคือนายกองเกียรติว่า เรื่องได้เกิดขึ้นเมื่อเวลาประมาณ 23.30 น. ของวันที่ 27 กันยายน 2547 มีผู้แจ้งเหตุว่ามีคนถูกทำร้ายจนถึงแก่ความตายที่บริเวณสถานีบริการน้ำมันแห่งหนึ่ง พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรได้เดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อทำแผน ส่งแผนแพทย์ก็ทำการชันสูตรพลิกศพพร้อมทั้งรับคำร้องทุกข์ไว้ตามคดีอาญา และ

จากการสอบสวนทราบว่า นายกองเกียรติได้ซื้อรถจักรยานยนต์มาเติมน้ำมัน หลังจากนั้นได้มีชายสองคนนั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์มาจอดประจบ โดยชายคนหนึ่งที่ซ้อนท้ายได้ลงมาขกต่ออวยนายกองเกียรติ และคนขี่ได้ใช้มีดจ้วงแทงนายกองเกียรติหลายแผลจนถึงแก่ความตายตรงจุดเกิดเหตุ โดยมีพยานบุคคลเห็นเหตุการณ์และสามารถจดจำลักษณะรถจักรยานยนต์และหมายเลขทะเบียนคนร้ายได้

จากการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทราบว่าผู้ขับซื้อรถจักรยานยนต์คันที่ก่อเหตุคือ นายตีเล็ก โดยมีพยานยืนยันชัดเจนว่าเป็นคนร้ายที่ก่อเหตุจริง พนักงานสอบสวนจึงออกหมายจับนายตีเล็กต่อศาล และศาลก็ได้ออกอหมายจับหมายจับเรียบร้อยแล้ว ในระหว่างจะจับกุมนั้น นายตีเล็กได้หลบหนีออกนอกพื้นที่ กระทั่งปัจจุบันก็ยังไม่สามารถจับกุมตัวได้

เนื่องจากมีผู้พบเห็นคนร้ายกลับมาที่พักอยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้นายกมลร้อนใจเป็นอย่างมากเกรงว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจจะไม่ยอมติดตามเพื่อจับกุม จึงได้ร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน ขอให้ช่วยเร่งรัดการติดตามตัวคนร้ายมาดำเนินคดีโดยเร็ว พบว่านายตีเล็กได้หลบหนีไปรับจ้างกรีดยางอยู่ในพื้นที่อีกจังหวัดหนึ่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้ติดต่อผู้ใหญ่บ้านที่ดูแลพื้นที่ที่นายตีเล็กหลบหนีคดีอยู่มารับทราบว่ามีลูกบ้านได้ถูกหมายจับ

คดีฆ่าคนตาย พร้อมรูปถ่าย หากพบตัวนายตีเหล็กให้แจ้งต่อ
เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อรับทราบต่อไป

นอกจากนั้น ทางผู้ตรวจการแผ่นดินก็ได้เดินทางไปพบภรรยา
ของนายกองเกียรติผู้เสียชีวิต เพื่ออธิบายขั้นตอนและแนวทางในการ
ติดตามตัวผู้ต้องหา รวมทั้งรายละเอียดของการปฏิบัติที่ทางสำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ดำเนินการไปทั้งหมด ซึ่งนาย กมลและภรรยา
ของนายกองเกียรติต่างก็พอใจขึ้นว่าหน่วยงานของรัฐได้ยื่นมือเข้ามา
ช่วยเร่งรัดการดำเนินจับกุมตัวผู้ต้องหา และมีความพึงพอใจต่อการ
ทำงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประกอบกับทราบว่าคดีดัง
กล่าวมีอายุความถึง 20 ปี และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบสำนวน
จะได้ติดตามคดีอย่างใกล้ชิดจึงได้ขอถอนเรื่องร้องเรียนออกไป

แม้ว่าปัจจุบันยังจับกุมคนร้ายไม่ได้ แต่นาย กมลและภรรยา
นายกองเกียรติก็ได้พอใจขึ้นเพราะคดีของการตายของนายกองเกียรติ
ไม่ได้ถูกละเลยอีกต่อไป ด้วยการทำทนายความที่ตรวจสอบความ
ดีบั่นร้ายของคดีอย่างใกล้ชิด ตามคำแนะนำของผู้ตรวจการแผ่นดินที่
จะต้องรายงานผลการติดตามตัวคนร้ายให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทราบ
ภายในอายุความ 20 ปี

“ยื่นหมู ยื่นแมว”

การกู้หนี้ยืมสินเพื่อนำเงินมาขึ้นทุนรอนมให้เห็นอยู่ทั่ว
หัวระแหง โดยเฉพาะเกษตรกรไทยที่ได้ชื่อว่าเป็นอาชีพประจำชาติไทย
แต่กลับเป็นอาชีพที่ยากจนที่สุดเช่นกัน ภาครัฐเองต่างตระหนักถึง
ปัญหาการขาดแคลนเงินลงทุนของเกษตรกรเป็นอย่างดี จึงมักจะมี
นโยบายประชานิยมต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร เช่น การปล่อยให้
กู้ยืมโดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ เป็นต้น

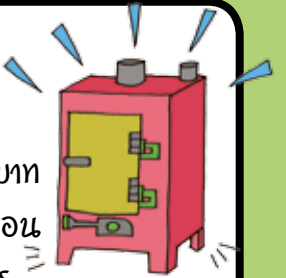

สำนักงานเกษตรจังหวัดก็มีโครงการช่วยเหลือเกษตรกรเช่น
กัน โดยให้เกษตรกรขอสินเชื่อผ่านโครงการสนับสนุนเงินลงทุนจัด
ซื้อเตาอบลำไย โดยโครงการนี้เริ่มต้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยในการ
ขอสินเชื่อโครงการนี้ต้องมีบุคคลค้ำประกันสินเชื่อหรือต้องมีหลัก
ทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงกว่าเงินกู้ค้ำประกันก็ได้ โดยจะคืนหลักทรัพย์ให้
เมื่อได้ชำระหนี้เงินกู้ครบถ้วนแล้ว

ลุงใจ เป็นเกษตรกรผู้ปลูกลำไย ในวันนี้ปีติลำไยของลุงใจมี
ผลผลิตมากเป็นพิเศษ ประกอบกับผลผลิตลำไยของจังหวัดแทบจะ
ทุกเจ้าก็ให้ผลผลิตเยอะ ทำให้ลำไยล้นตลาด จนราคาตกต่ำ ลุงใจ
ผู้มีวิสัยทัศน์จึงหาช่องทางเพิ่มมูลค่าของลำไย โดยคิดว่าหากทำ
ลำไยอบแห้งคงจะขายได้ราคาดี อีกทั้งยังเป็นการยืดอายุการจัดเก็บ
ลำไยสดอีกด้วย

คิดได้ดังนั้นลุงใจจึงรีบติดต่อขอสินเชื่อจากสำนักงาน

เกษตรจังหวัด เพื่อนำเงินไปซื้อเตาอบลำไยแห้ง
ทิ้งเปลือกโดยลุงใจได้ใช้หลักทรัพย์เป็นโฉนด
ที่ดินจำนวน 4-0-44 ไร่ ราคาประเมิน 657,000 บาท
และยังได้ใช้โฉนดดังกล่าวค้ำประกันเงินกู้ให้กับเพื่อน
สนิทคือ นายพอเพียงและนางเพียงใจที่ต้องการ
กู้เงินเช่นเดียวกับตน โดยตกลงกันว่าจะกู้คนละ 80,000 บาท
จำนวน 3 คน รวมเป็นเงินกู้ทั้งหมด 240,000 บาท

ทั้งสามคนจะต้องส่งเงินกู้โดยแบ่งชำระเป็นงวด จำนวน
4 งวด คือภายในวันที่ 30 กันยายน ของทุกปีตั้งแต่ต้นปี 2546 -
2549 หากผิดนัดชำระหนี้จะต้องถูกปรับในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี
ลุงใจและเพื่อนๆ ต่างก็ส่งเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยตลอดไม่เคยขาด
จนกระทั่งชำระเงินกู้จนหมดสิ้นและปิดบัญชีเงินกู้เรียบร้อยแล้ว

เมื่อปิดบัญชีเงินกู้แล้วลุงใจ จึงขอโฉนดที่ดินที่ค้ำประกันจาก
สำนักงานเกษตรจังหวัดคืน แต่กลับได้รับการปฏิเสธ โดยอ้างกับลุงใจ
ว่าแม้ลุงใจและเพื่อนๆ ได้ชำระหนี้จนหมดสิ้นแล้ว แต่เกษตรกรรายอื่น
ที่เข้าร่วมโครงการนี้ยังชำระหนี้ไม่เสร็จสิ้น จึงยังปิดโครงการนี้ไม่ได้
ดังนั้นสำนักงานเกษตรจังหวัดจึงจะยังไม่คืนโฉนดให้

ลุงใจได้รับคำตอบเช่นนั้น เกิดความงงงวยเป็นอย่างมาก
เขาต้องรีบติดต่อขอเกษตรกรทั้งหมดในโครงการอย่างนั้นหรือ ทำไม
สำนักงานเกษตรจังหวัดจึงทำเช่นนั้น ลุงใจคิดว่าต้องมีคนผิด
พลาดขั้นแน่ๆ เพราะลุงใจค้ำประกันให้แค่การกู้ยืมของตัวเองและเพื่อน
อีก ๒ คนเท่านั้น มิได้ค้ำประกันให้เกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมโครงการ

แล้วทำไมเค้าต้องรอให้เกษตรกรทุกรายที่ร่วมโครงการชำระหนี้จนหมดก่อนถึงจะได้หลักทรัพย์ของเขาคืน

เมื่อลูกใจทวงถามเองไม่เป็นผล จึงต้องหวังพึ่งหน่วยงานของรัฐที่รับเรื่องร้องเรียน ลูกจำได้ว่าเคยเห็นโฆษณาทางโทรทัศน์ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ซึ่งมีประโยคที่จำได้ขึ้นใจว่า “หากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้องเรียนได้ที่สายด่วน 1676 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน” แกจึงรีบโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือจากผู้ตรวจการแผ่นดินทันที และเล่าเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือ

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนแล้วจึงได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงแล้ว ก็เห็นว่าเมื่อเกษตรกรทั้งสามรายได้ส่งเงินชำระคืนเงินต้นครบตามสัญญาพร้อมทั้งส่งดอกเบี้ยและค่าปรับชำระคืนแล้ว สำนักงานเกษตรจังหวัดจะต้องคืนหลักทรัพย์คือ โฉนดที่ดินให้แก่ลูกใจด้วย เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือแจ้งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดคืนหลักทรัพย์ให้แก่ลูกใจ ไม่นานนักสำนักงานเกษตรจังหวัดก็มีหนังสือแจ้งกลับมายังผู้ตรวจการแผ่นดิน

ดินว่า สำนักงานเกษตรจังหวัดได้คืนหลักทรัพย์โฉนดที่ดินดังกล่าวให้แก่ลูกใจแล้ว

ลูกใจดีใจมากที่ได้โฉนดที่ดินคืน เพราะเป็นที่ดินผืนเดียวกับที่เขาใช้เป็นเครื่องมือทำมาหากินของครอบครัว และตั้งใจจะเก็บไว้ให้แก่ลูกหลานต่อไปในอนาคต เขารู้สึกซึ่งใจเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ช่วยเหลือทุกข้อนของเขาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม เขาไม่ลืมที่จะบอกเพื่อนบ้านว่าหากไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้มาร้องเรียนเพื่อขอความเป็นธรรมกับผู้ตรวจการแผ่นดิน สายด่วน ๑๖๗๖ ทั่วประเทศ และขอให้เชื่อมั่นในผู้ตรวจการแผ่นดินในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมอย่างสุดความสามารถ

“เลิกจ้าง ไม่เป็นธรรม มีสิทธิออกจากราชการได้”

องค์การบริหารส่วนตำบล

กรณีร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการท้องถิ่น เป็นเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีประเด็นหนึ่งที่มีการร้องเรียนเข้ามาคือ การที่นายกองคการบริหารส่วนตำบลยกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

เรื่องราวเกิดขึ้นจากการที่นางดอกไม้และนางอบเชย ซึ่งเป็นพนักงานจ้างได้ถูกนายกองคการบริหารส่วนตำบลยกเลิกสัญญาจ้างโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย เนื่องจากไม่ได้ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลประจำ

จังหวัด ทั้งสองนางได้ร้องทุกข์ต่อประธานคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด (ก.อบต.) และคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัดแล้ว แต่ก็ยังคงความไม่สบายใจอยู่เกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมอีก จึงได้นำเรื่องดังกล่าวร้องเรียนไปยังผู้ตรวจการแผ่นดินอีกครั้ง

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วมอบหมายไปยังเจ้าหน้าที่เพื่อสอบสวนดำเนินการสืบหาข้อเท็จจริงทันทีจนได้สรุปข้อเท็จจริงว่า ก.อบต. และคณะกรรมการพนักงาน

ส่วนตำบล จังหวัดทั้งสองหน่วยงานได้ประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณกรณีร้องทุกข์ดังกล่าว และมีมติให้เพิกถอนหนังสือขององค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง ยกเลิกสัญญาจ้างของนางร่ำรวยและนางอบเชย เพื่อให้ทั้งสองกลับเข้าไปทำงานได้ตามเดิม แต่ตัวทั้งสองไม่กลับไปทำงานตามเดิม ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องจ่ายค่าตอบแทนกรณีถูกเลิกจ้างก่อนระยะเวลาที่สัญญาจ้างกำหนดโดยไม่ใช้ความผิดของพนักงานจ้างให้แก่คนทั้งสอง

นอกจากนั้นคณะกรรมการฯ ยังไม่เห็นชอบกรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลเลิกจ้างพนักงานทั้งสองราย เนื่องจากเชื่อว่าการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างทั้งสองรายมีความไม่ชอบธรรมและขาดความโปร่งใส จึงให้นายกองคการบริหารส่วนตำบลทำสัญญาจ้างนางอบเชยในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2552 เป็นต้นไป และ ก.อบต. จังหวัดได้แจ้งคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานจ้างให้เป็นไปตามประกาศของ ก.อบต. เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับพนักงานจ้างโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันมิให้เกิดกรณีเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรมอีก และให้นายอำเภอในฐานะผู้มีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณา

ดำเนินการกับนายกองค้การบริหารส่วนตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ในกรณีดังกล่าวอีกด้วย

นางดอกไม้และนางอบเชยได้มีโอกาสกลับไปปฏิบัติหน้าที่
เดิมอีกครั้ง สร้างความยินดีให้แก่ทั้งคู่เป็นอย่างยิ่ง เพราะทั้งสองคน
ต่างก็เป็นสมาชิกของบ้านที่จะต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว

เมื่อนางดอกไม้และนางอบเชย ได้กลับมาปฏิบัติหน้าที่ตาม
เดิมแล้ว จึงถือว่า ก.อบต. ได้ดำเนินการแก้ไขเยียวยาปัญหาความทุกข์
ร้อนให้แก่ทั้งสองคนแล้ว ส่งผลการดำเนินการกับนายกองค้การบริหาร
ส่วนตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ได้ให้ทางจังหวัดรายงานผลการดำเนินการกับนายกองค้การบริหาร
ส่วนตำบลและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินทราบต่อไป

ต่อมา ทางจังหวัดมีหนังสือรายงานต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน
ว่านายกองค้การบริหารส่วนตำบลมีพฤติการณ์จงใจไม่ปฏิบัติตาม
ระเบียบของทางราชการ ใช้อำนาจการดำรงตำแหน่งเข้าไปก้าวก่าย
การปฏิบัติราชการของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้อำนาจเกิน
กรอบที่กฎหมายกำหนด ละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่และปฏิบัติ
การโดยมิชอบตามอำนาจหน้าที่ จนนำมาซึ่งความเสียหายแก่ศักดิ์
ตำแหน่งหรือองค์การบริหารส่วนตำบลหรือแก่ราชการ เป็นเหตุ
ให้เกิดความเสียหายต่อพนักงานและประชาชนในเขตองค์การบริหาร

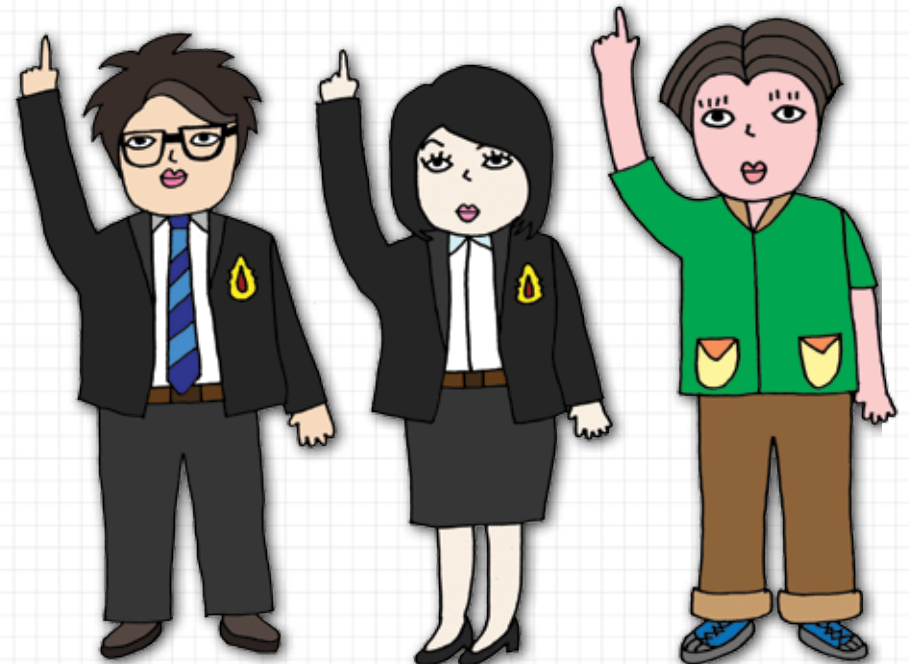
ส่วนตำบลและทางราชการอย่างชัดเจน จังหวัดจึงได้มีคำสั่งให้นายก
องค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งแล้ว

เรื่องร้องเรียนในกรณีนี้ช่างเหมือนกับคำสั่งสอนของผู้เฒ่าผู้
แก่ที่ทำนุ้กับลูกหลานว่า อย่าได้หลงซึ่ง ลม ยศ สรรเสริญ
และอำนาจที่มีอยู่ เพราะมีมื่อมีอำนาจและใช้ไปในทางที่ผิดๆ แล้ว จะ
กลายเป็นตาบสองคมกลับมาทำร้ายตัวเองได้ในที่สุด

สวมบัตร สวมสิทธิ์

เลือกตั้งใหญ่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ผ่านไปแล้ว หลายพื้นที่ประสบปัญหาการสวมสิทธิ์บัตรประจำตัวประชาชนหรือที่เรียกกันว่า “บัตรผี” โดยเฉพาะจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้านมักพบปัญหาบัตรผีอยู่บ่อยครั้ง และนับวันจะทวีความรุนแรงของปัญหาขึ้นเรื่อยๆ และที่สำคัญปัญหาบัตรผีมิได้ส่งผลเฉพาะด้านการสวมบัตรเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้ผู้ที่ถูกสวมบัตรเสียสิทธิ์ต่างๆ ที่ควรจะได้รับในฐานะประชาชนชาวไทย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของรัฐบาล การเข้ารับการศึกษาจากสถานศึกษาของรัฐ หรือการเข้ารับบริการอื่นจากทางภาครัฐอีกด้วย ปัญหาการทุจริตสวมบัตรประจำตัวประชาชน เป็นปัญหาเรื้อรังและภาครัฐพยายามแก้ไขมาอย่างต่อเนื่อง แม้ปัจจุบันจะมีรูปแบบการทำบัตรประจำตัวแบบอิเล็กทรอนิกส์ (smart card) แล้วก็ตามก็ยังพบปัญหาการสวมบัตรอย่างต่อเนื่อง และปัจจุบันรัฐบาลมีกฎหมายให้เด็กอายุ ๗ ขวบมีบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อแสดงตัวว่าเป็นคนไทย เพื่อป้องกันการสวมบัตรและเพื่อการจัดเก็บข้อมูลบุคคลที่ถูกต้องแม่นยำ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อประมาณกลางเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ที่ผ่านมา แต่ปัญหาบัตรผี ก็ยังมีให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง

เช่นเดียวกับกรณีของนายทะเบียน ซึ่งเป็นผู้ร้องเรียนมาเรื่องเรียนกับผู้ตรวจการแผ่นดินท่านน้องชายของเขา คือ นายทนทาน ผู้ถูกสวมบัตรประจำตัวประชาชน จนทำให้ปัจจุบันนายทนทาน ไม่มีข้อมูลบุคคลในฐานะข้อมูลทะเบียนราษฎร ไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน

ส่งผลให้เสียสิทธิอันพึงมีพึงได้ในฐานะประชาชนชาวไทย

เมื่อได้รับเรื่องราวเรียนดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่สอบสวนรับผิดชอบสำนวนตรวจสอบสวนข้อเท็จจริง โดยนายทะเบียนได้แจ้งว่าเขาและน้องชายได้ขอให้ทางอำเภอพิมพ์เอกสารหลักฐานการสวมตัวบุคคลให้ได้ แต่ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องการสวมบัตรแต่อย่างใด และน้องชายของเขาก็ยังไม่ได้รับบัตรประจำตัวประชาชน เพื่อแสดงตัวว่าเป็นคนไทยแต่อย่างไร โดยนายทะเบียนได้ติดต่อกับทางอำเภอและทราบว่าเมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๙ นายสมาน (ผู้สวมบัตร) ได้แจ้งขอทำบัตรประจำตัวประชาชนใหม่เนื่องจากบัตรชำรุดในสาระสำคัญ โดยอ้างตัวว่าเป็นนายทนทาน โดยในครั้งนั้น นายสมาน (ผู้สวมบัตร) ได้แจ้งเปลี่ยนชื่อจากนายทนทาน เป็นนายสมาน โดยในครั้งนั้นยังใช้นามสกุลเดิมที่นายทนทานเคยใช้อยู่

ในช่วงนั้น นายทนทานไม่เคยทราบเลยว่าบัตรของตนได้ถูกสวมสิทธิ์ไปแล้ว เนื่องจากนายทนทานไม่ค่อยติดต่อกับทางราชการ ประกอบกับบัตรที่นายทนทานใช้อยู่นั้นก็ยังไม่หมดอายุ เขาจึงยังไม่รู้ว่าแท้จริงแล้วตัวเองถูกสวมบัตรและกำลังจะกลายเป็นคนไร้สัญชาติไทยในอนาคตอันใกล้ หลังจากนั้นอีกเกือบปี นายสมาน (ผู้สวมบัตร) ได้แจ้งขอทำบัตรใหม่โดยอ้างว่าบัตรหาย ณ ที่ว่าการอำเภอแห่งหนึ่ง โดยในครั้งนี้ได้ขอเปลี่ยนนามสกุลจากที่เคยใช้นามสกุลของ

นายทนาย มาเป็นนามสกุลใหม่และยังได้แจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านอีกด้วย นับเป็นแผนการที่นายสมานวางมาอย่างดี จนในที่สุดนายสมานก็บรรลุวัตถุประสงค์ของการสวมบัตร จากคนที่ไร้สัญชาติไร้สิทธิใดๆ ในประเทศไทยกลายเป็นคนไทยถือบัตรประจำตัวประชาชนชาวไทย และรับสิทธิต่างๆ ของรัฐบาลไทยได้อย่างเต็มตัว ในขณะที่คนไทยแท้ๆ กลับถูกตัดสิทธิที่ควรจะได้รับกลายเป็นคนไร้สัญชาติไปโดยปริยาย กว่านายทนายจะรู้ตัวว่าตัวเองถูกสวมสิทธิ์ก็เวลาไปหลายปี เขากลายเป็นใครก็ไม่รู้ ไร้ชื่อ ไร้ที่อยู่ ไร้สัญชาติไร้สิทธิใดๆ

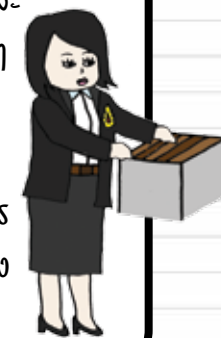

ผู้ตรวจการแผ่นดินรับดำเนินการตรวจสอบไปยังจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ชี้แจงข้อเท็จจริงและส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องนี้ ต่อมากรมการปกครองได้แจ้งว่า กรมการปกครองได้ตรวจสอบรายการทางทะเบียนและบัตรประชาชนของนายทนายจากฐานข้อมูลการทะเบียนและบัตรประชาชนแล้ว ในเบื้องต้นเชื่อว่านายทนาย ที่มีภาพถ่ายใบหน้าตามเลขหมายคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรก ผุดง่าๆ ก็คือหน้าตาของนายทนายเหมือนกับรูปหน้าของบัตรประจำตัวประชาชนครั้งแรกของนายทนายนั่นเอง

และถูกบุคคลไม่ทราบชื่อที่แท้จริงและสัญชาติที่แท้จริง แจ้งย้ายชื่อและที่อยู่จากภูมิลำเนาเดิมไปยังภูมิลำเนาใหม่พร้อมทั้งเปลี่ยนชื่อตัวเป็นนายสมาน (ผู้สวมบัตร) และสวมบัตรประจำตัวประชาชนอีกทั้งมีการเคลื่อนไหวรายการทางทะเบียนและบัตรประชาชนอีกหลายรายการกรมการปกครองได้แจ้งให้ทั้งสองจังหวัด (จังหวัดที่นายทนายมีชื่ออยู่เดิม และจังหวัดที่ถูกสวมบัตรย้ายที่อยู่ไป) แจ้งสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการจำหน่าย ยกเลิก เพิกถอน รายการทางทะเบียนที่มีการทุจริตและดำเนินการออกบัตรประจำตัวประชาชนให้นายทนายต่อไป

สำหรับในส่วนของกรณีคดีกับนายสมานบุคคลที่ทุจริตสวมบัตรประชาชนของนายทนายนั้น อ้างว่าได้แจ้งให้นายทนายดำเนินการคดีกับนายสมาน แต่นายทนายไม่ใส่ใจเอาความอีกต่อไป เขาจึงไม่คิดที่จะดำเนินคดีกับนายสมาน (ผู้สวมบัตร) คงเหลือแต่ความผิดในส่วนของเจ้าพนักงานผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการออกบัตรผิดในครั้งนี้ ซึ่งกรมการปกครองได้แจ้งให้อำเภอและจังหวัดที่เกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวตรวจสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าวและหากพบการกระทำความผิดย่อมเป็นหน้าที่ของส่วนงานนั้นๆ ในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

นายทนายดีใจมากที่การร้องเรียนผ่านผู้ตรวจการแผ่นดินในครั้งนี้ได้รับการแก้ไขเยียวยาปัญหาให้เขาได้อย่าง

รวดเร็ว ตอนนี้ไปเขาเป็นคนไทย มีสิทธิ์ มีเสียงเช่นเดียวกับคนไทยทั่วประเทศ และฉันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ฟังผ่านพื้นไปนี้ เขาก็ได้ไปทำหน้าที่ของประชาชนชาวไทย โดยการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ด้วยความภาคภูมิใจ เพราะเขาคือคนไทย 100% ไม่นอนหลับทับสิทธิ์ ไม่ยอมให้ใครมาสวมสิทธิ์อีกต่อไป

มาตรฐาน การศึกษาไทยרכת ศูนย์การศึกษา นอกรโรงเรียนออก วุฒิการศึกษาปลอม

มนุษย์ทุกคนไม่ว่าใครก็ตามย่อมต้องการความสุข ซึ่งในที่นี้หมายถึงความสุขจากการประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งเรื่องการศึกษา และหน้าที่การงาน ทุกคนต่างพยายามทำตามความฝันของตน หลายคนอาจสมหวัง หลายคนอาจผิดหวัง แต่ก็ยังดีกว่าคนที่ทำในสิ่งที่ผิดเพื่อให้ได้มาซึ่งความสมหวังของตนเอง หากความสมหวังนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานความหลอกลวง คุณจะมีความสุขภาคภูมิใจได้อย่างไร และสักวันหนึ่งความจริงก็ต้องถูกเปิดเผยออกมา เพราะความลับไม่มีในโลก

เช่นเดียวกับกรณีของน้องพอใจที่ได้ยื่นวุฒิการศึกษาว่าเธอสำเร็จการศึกษาจากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนเพื่อใช้ในการสมัครสอบศึกษาต่อที่โรงเรียนการไปรษณีย์ ถ้าหากตรวจสอบข้อมูลเพียงผิวเผินก็อาจไม่มีอะไรที่ผิดสังเกตหรือน่าสงสัยเพราะน้องพอใจมีวุฒิการศึกษาจริง อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นผิดปกติที่ไม่สามารถหลุดรอดจากสายตาของผู้ตรวจการแผ่นดินไปได้

“ความล่าช้าคือ ความไม่เป็นธรรม” ผู้ตรวจการแผ่นดิน ยึดแนวทางนี้ในการดำเนินงานมาโดยตลอด ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงต้องเร่งตรวจสอบวุฒิการศึกษาของน้องพอใจอย่างเร่งด่วน จนพบว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนได้ออกวุฒิการศึกษาปลอมและเรียกรับเงินค่าตอบแทนในการออกวุฒิการศึกษา เนื่องจากผู้ตรวจการแผ่นดินได้พบ

หลักฐานว่า วุฒิการศึกษาของน้องพอใจที่อ้างอิงเลขที่ต้นฉบับทะเบียนนั้นไม่มีต้นฉบับอยู่ที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนแต่อย่างใด นอกจากนั้น ยังพบว่าศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนมีความบกพร่องในการปฏิบัติงานและมีร่องรอยการปลอมแปลงการออกเอกสารวุฒิการศึกษาในประเด็นต่างๆ หลายประการ ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนตั้งระดับพนักงานจนถึงลูกจ้างหลายรายสามารถบันทึกหรือแก้ไขข้อมูลทางทะเบียนของนักศึกษาในระบบคอมพิวเตอร์ได้ ซึ่งแต่เดิมการบันทึกข้อมูลทะเบียนของนักศึกษาจะบันทึกโดยการพิมพ์ลงในเอกสารเท่านั้น และจะเก็บต้นฉบับไว้เป็นหลักฐานที่ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน
2. สมุดคุมใบทะเบียนแสดงผลการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมีมัธยมศึกษาตอนปลายเก็บปะปนกัน ไม่เรียงตามระดับชั้นการศึกษาหรือตามลำดับผู้สำเร็จการศึกษา มีการข้ามลำดับและข้ามวันที่ออกใบทะเบียน ทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. มีการออกเลขที่ในใบทะเบียนแสดงผลการเรียนเป็นสองหมายเลขแก่ผู้สำเร็จการศึกษาคนเดียวกัน โดยสมุดคุมผลการลงชื่อผู้สำเร็จการศึกษาที่มารับใบทะเบียนแสดงผลการเรียนมีการลงรายมือชื่อรับใบทะเบียนแล้วในหนังสือเลขที่หนึ่ง ส่วนหนังสืออีกเลขที่หนึ่งยังไม่มี

การมารับใบระเบียบน จึงอาจมีการนำรายชื่อบุคคลอื่นมาสวมแทนได้อีกทั้งมีใบระเบียบนแสดงผลการเรียนหลายฉบับหายไป

อย่างไรก็ดี จากการตรวจสอบหลักฐานทั้งหมดกรณีของน้องพอใจ ปรากฏว่าศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนนแห่งดังกล่าวมีการปลอม
และปลอมวุฒิการศึกษา อันถือเป็นการทุจริต
ต่อหน้าที่ และสร้างความเสื่อมเสียให้
แก่สถาบันทางการศึกษาของชาติอย่าง
ร้ายแรง ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดิน

จึงได้เสนอแนะให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้พิจารณา
แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีการออก
ใบระเบียบนแสดงผลการเรียนปลอม เพื่อดำเนินการทางวินัยกับ
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และหากปรากฏข้อเท็จจริงว่าการกระทำผิด
ดังกล่าวเกี่ยวกับคดีอาญา ก็ขอให้ดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องในคดีอาญาต่อไปด้วย และให้รายงานผลการสอบสวน
แก่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินทราบโดยด่วน

การศึกษานอกโรงเรียนถือเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้ที่
ไม่มีโอกาสที่จะเรียนในภาคปกติ ซึ่งสามารถออกวุฒิการศึกษาซึ่งถือว่า
มีสิทธิ์และมีเกียรติทำเทียมกับการเรียนในภาคปกติตามโรงเรียน
ทั่วไปเช่นกัน และหากหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียนออก

วุฒิการศึกษาโดยทุจริตและปราศจากความโปร่งใสแล้ว
ความเป็นธรรมของสังคมและมาตรฐานทางการศึกษา
ของสังคมไทยจะอยู่ที่ใดกันเล่า เยาวชนไทยจะได้รับความรู้
และคุณวุฒิอย่างที่เป็นมาตรฐานได้อย่างไร และที่สำคัญการออก
วุฒิการศึกษาปลอมเป็นการสร้างความเสื่อมเสียให้แก่สถาบัน
การศึกษาของประเทศอย่างร้ายแรง จนนำมาซึ่งความสูญเสียทรัพยากร
บุคคลที่สำคัญไปด้วย

แม้จะผิดหวังและยังไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต เราก็จะ
ต้องใช้ความพยายามด้วยตัวเองต่อไป และเกิดภูมิใจว่า เราได้
พยายามด้วยตัวเองแล้ว และต้องเชื่อว่าเราคิดในสิ่งที่ดี ทำในสิ่งที่
ถูกต้อง สักวันมันจะเป็นวันของเรา ดังสุภาษิตที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” นี่คือนิยามอย่างหนึ่งที่เป็นความจริง
แม้จะต้องเหนื่อย ทำงานหนัก และฝ่าฟันอุปสรรคมากมายเพียงใด แต่
ไม่ช้าไม่นาน ผลแห่งความดีย่อมรออยู่ในทางข้างหน้าอย่างแน่นอน

ใบเหลือง ใช้แทนบัตรประชาชน ได้จริงๆ ด้วย

ใบรับคำขอมีบัตร มีบัตรใหม่
หรือเปลี่ยนบัตรประจำตัวประชาชน

_____

_____

_____

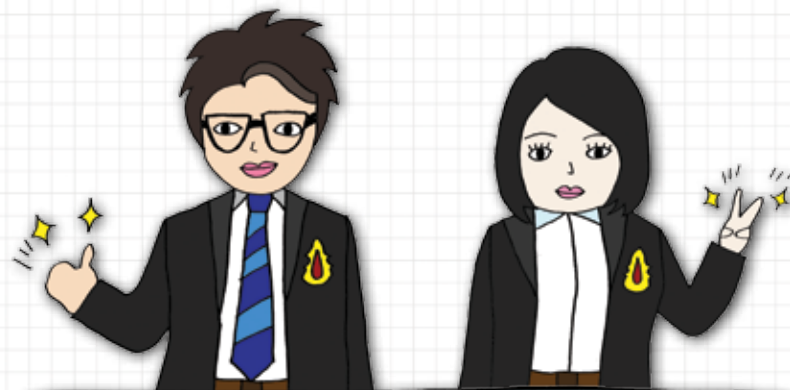
□-□□□□-□□□□□□-□□-□

_____

_____

_____

_____

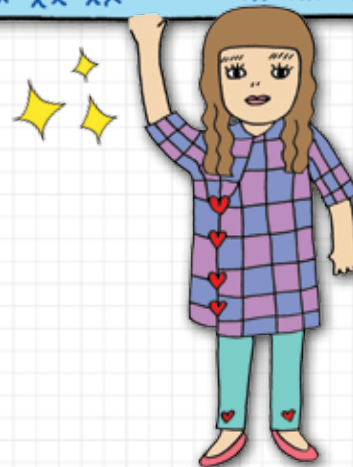

 บัตรประจำตัวประชาชน
เลขประจำตัวประชาชน
นางสาวพิมลสาย ดีใจ
mmmm mmmmm

 xx xx xx

ที่อยู่ xx xxx x
mmmm
xx xx xx xxx xx xx

พิมสวย : นี่เธอ...ทำยังไงดีล่ะ อากาศวันนี้ฉันจะต้องไปสอบแข่งขันเข้ารับราชการ แต่บัตรประชาชนเพิ่งหมดอายุเมื่ออาทิตย์ก่อน แต่เพิ่งไปไปต่อใหม่เมื่อวานนี้เอง บัตรประชาชนตัวจริงก็เลยยังไม่ได้ เนี่ย ทางอำเภอให้ใบเหลืองมาให้ใช้แทนก่อน ถ้าไม่มีบัตรประชาชนตัวจริงเค้าจะให้ฉันเข้าสอบใหม่นะ

หนูแดง : เอ....! แล้วนี่เมื่อไหร่จะได้รับบัตรจริงซะทีล่ะ เธอ

พิมสวย : ก็คงสักพักนะ โอ๊ย! ทำยังไงดีล่ะ อุตุสำหรับตั้งใจอ่านหนังสือเตรียมตัวสอบมาตั้งนาน กลัวจังเลย ถ้าไม่มีบัตรประชาชนตัวจริง ฉันอาจไม่ได้สอบก็ได้นะ

หนูแดง : แต่ฉันว่าเธอไม่ต้องกังวลไปหรอก น่าจะใช้ใบเหลืองแทนได้นะ ฉันรู้ว่ากรณีที่มีการใช้ใบเหลืองแทนบัตรประชาชนทางผู้ตรวจการแผ่นดินเคยมีคำวินิจฉัยไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. 2526 กำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประจำตัวประชาชน ยกเว้นแต่คนที่ได้รับการยกเว้น และตามมาตรา 8 กำหนดว่าใบรับ หรือ ใบเหลืองนั้น ให้ใช้ได้เสมือนบัตรตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับ ซึ่งสามารถใช้ร่วมกับบัตรที่หมดอายุได้ ตัวอย่างนั้น ใบเหลืองที่เธอมีก็น่าจะใช้ได้ ไม่น่าจะ

มีปัญหาอะไรนะพิมสวย

พิมสวย : แต่ใบเหลืองของฉันไม่มีรูปถ่ายติดไว้ด้วยนะสิ จะใช้ได้ไหมเนี่ย

หนูแดง : แหม เธอช่างไม่รู้อะไรเลยนะนี่ โดยปกติแล้วใบเหลืองไม่จำเป็นต้องติดรูปถ่ายหรอก เพราะเวลาใช้ใบเหลืองนี้เธอต้องแสดงร่วมกับประชาชนอันเดิมด้วย ซึ่งก็มีรูปเธอติดอยู่แล้วนี่ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องติดรูปถ่ายในใบเหลืองอีก เข้าใจหรือยังจ๊ะ

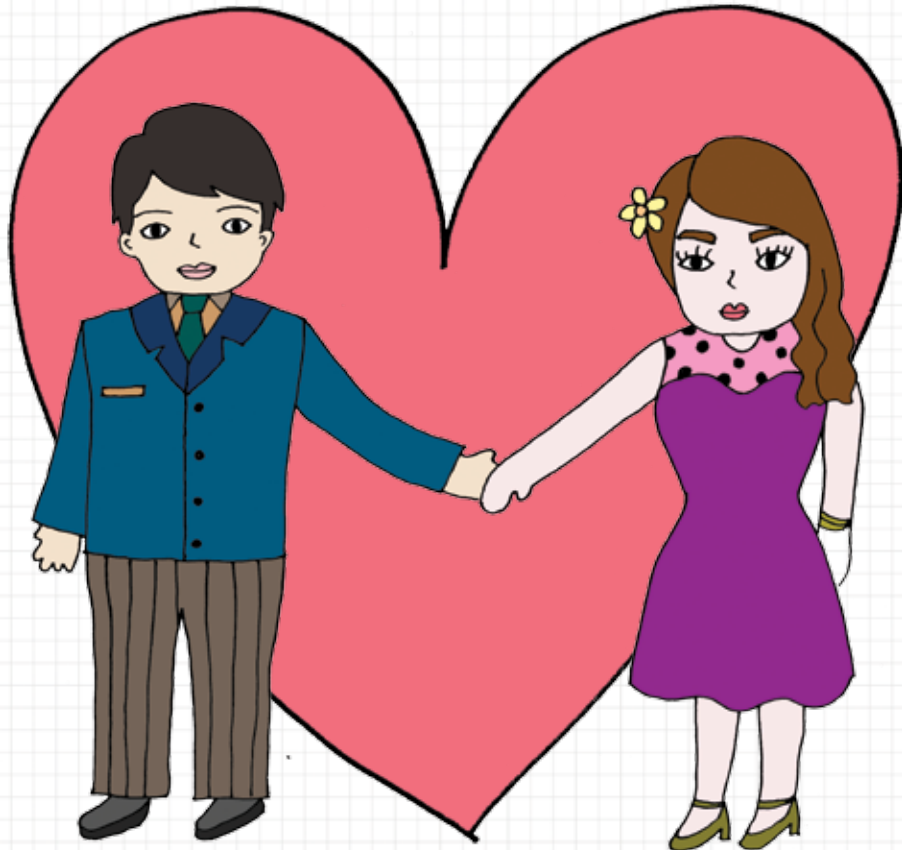
พิมสวย : โชคดีจังเลยนะ ถ้าหนูแดงไม่บอกฉันก็ไม่รู้เลยนะว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยวินิจฉัยเรื่องให้ใช้ใบเหลืองแทนบัตรประชาชนได้ อย่างนี้ฉันค่อยใจขึ้นขึ้นมาหน่อย จะได้มีกำลังใจอ่านหนังสือสอบอย่างไม่ต้องวิตกกังวลเสียที

หนูแดง : จ้าแม่คุณ ไปอ่านหนังสือเถอะนะ ลูๆ ล่ะ แล้วอย่าลืมเอาใบเหลืองกับบัตรประชาชนหมดอายุไปวันสอบด้วยล่ะ เป็นกำลังใจให้นะ

พิมสวย : ขอขอบคุณเธอมากๆ จ้า ฉันจะตั้งใจอ่านหนังสือและจะสอบให้ได้นะ ถ้าสอบผ่านละก็ มีเลี้ยงใหญ่แน่นอน

หญิงมีสามี สามารถใช้สกลเดิม ของตนได้

คุณใหญ่ : เรยา คุณแตกต่างจากผมแล้วนะ ยิ่งไงๆ คุณก็ต้องใช้นามสกุล “โรสละ” ของผม

เรยา : ไม่จำเป็นนะคะ เดี่ยวนี้ผมคุยกับผู้ชายมีสิทธิ์เสรีภาพเท่าเทียมกันแล้ว ที่แน่ๆ เรยาไม่อยากให้ใครๆ มาเรียกว่า คุณเรยาโรสละ นะคะ

คุณใหญ่ : คุณอย่ามาคิดดูแคลนนามสกุลของผมนะครับ ผมคุยกับผู้ชายก็ต้องใช้นามสกุลของผู้ชายอยู่ดีนั่นแหละ

เรยา : เรยาศึกษาเรื่องนี้มาเป็นอย่างดีแล้วคะ ใครจะแต่งงานหรือหย่ากัน ฝ่ายหญิงก็สามารถใช้นามสกุลเดิมของตนเองได้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เคยให้คำวินิจฉัยเรื่องนี้ไว้ด้วย

คุณใหญ่ : ผมไม่เชื่อ คุณเอาอะไรมาพูด โหนละหลักฐาน

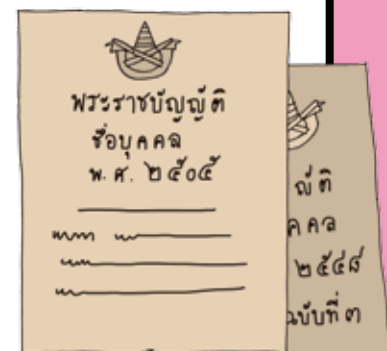
เรยา : คุณใหญ่ เรยาจะบอกให้นะ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้เห็นร่าง พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 มาตรา 12 ที่บอกว่าภรรยาจะต้องใช้แต่นามสกุลของสามีนั้น น่าจะเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยอีกครั้ง

คุณใหญ่ : แล้วศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยออกมาว่ายังไง

เรยา : ศาลรัฐธรรมนูญก็ได้มีคำวินิจฉัยว่า บทบัญญัติมาตรา 12 ถือเป็นกาลตรอนสิทธิในการใช้ชื่อสกุลของหญิงที่มีสามีทำให้เกิดความไม่เสมอภาคทางกฎหมาย และเป็นทางเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ที่สำคัญนะคะ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ส่งสำเนาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเรื่องนี้ไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอีกที และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ในที่สุดก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 เป็นพระราชบัญญัติชื่อบุคคล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 โดยการแก้ไขฝ่ายหญิงไม่จำเป็นต้องใช้นามสกุลของสามีก็ได้ การแก้กฎหมายนี้จึงเป็นการส่งเสริมให้ชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคกัน

คุณใหญ่ : โอ...ถ้าอย่างงั้นเรยาจะใช้นามสกุลเดิม แล้วผมจะทำยังไงดี เรยา... คุณจะไม่ใช้นามสกุล “โรสละ” จริงๆ เหรอเนี่ย

เรยา : เรยาจะไม่ยอมเป็น เรยาโรสละ จะแต่ขอเป็น คุณเรยา รักทุกคน นามสกุลเดิมของฉันตลอดไปค่ะ

ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะไปถึง นายกรัฐมนตรีดังนี้

1. เสนอการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ คือ เจ้าหน้าที่ที่เป็นคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลควรจะมาจากบุคคลภายนอกที่ประชาชนเชื่อมั่นว่ามีความซื่อสัตย์และยึดมั่นในการรักษาผลประโยชน์ของรัฐ ซึ่งถ้าหากจะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติ ตามที่ได้เสนอไปแล้ว ก็ต้องเร่งดำเนินการให้เสร็จโดยเร็ว

2. เสนอให้มีการปรับปรุงระบบบริหารของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วยการแก้ไขระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินงานของบุคคลผู้มีอิทธิพลต่อการจัดสรรโควตาในการจัดจำหน่าย

3. เสนอให้มีการทบทวนสัดส่วนการจำหน่ายสลากโดยให้จัดสรรใหม่ให้เหมาะสม และพิจารณาให้โควตาในส่วนที่จะช่วยตรึงราคาให้แก่หน่วยงานภาครัฐ เช่น บริษัท หรือ ประชานิยม เป็นต้น หรือเปิดโอกาสให้คนแก่รายได้น้อยมีรายได้พิเศษมากขึ้น โดยการดำเนินการที่ผ่านมาจากหน่วยงานราชการ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอต่างๆ ในสังกัดกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ให้กระจายโอกาสและรายได้ในการแจกจ่ายสลากไปทุกอำเภอทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยให้คนแก่มีสวัสดิการพอเพียงต่อการดำรงชีวิตต่อไปได้ด้วย

ประดับดาว : แนวทางการแก้ไขปัญหายายสลากกินราคาของผู้ตรวจการแผ่นดินนี้ดีจังนะ เป็นแนวทางที่เห็นภาพเลยว่า ถ้าทำตามนี้ปัญหาค้ากำไรเกินควรก็คงจะไม่มีอีกต่อไป

มดแดง : ใช่แล้วจ๊ะ เพราะถ้าทำตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะ ก็จะทำให้มีการกระจายโควตาการขายสลากออกไปยังประชาชนได้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้ประชาชนพลอยมีรายได้เพิ่มมากขึ้นด้วย เพราะหากโควตาอยู่ในมือเอกชนก็จะกลายเป็นการเอื้อผลประโยชน์ให้กับกลุ่มผลประโยชน์หรือนักการเมืองที่ต้องการแสวงหาผลประโยชน์จากโควตาเพียงเท่านั้น

ประดับดาว : ถ้าอย่างนั้นเรารับออกไปหาซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลกันดีกว่า อย่างน้อยเราไว้ใจได้ว่าราคาสลากที่เราซื้อนั้นตรงกับราคาที่ระบุไว้ในสลาก

มดแดง : อย่างไรก็ตามนะประดับดาว ตอนนี้นั้นแนวทางการแก้ไขปัญหามาตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินยังเป็นข้อเสนอที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของนายกรัฐมนตรี พวกเราคงต้องเอาใจช่วย ขอให้รัฐบาลแก้ไขปัญหายายสลากกินราคาอย่างจริงจัง โดยดำเนินการตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเสนอแนะไว้ เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวม ในทางกลับกัน หากรัฐบาลไม่แก้ไขปัญหานี้เรื่องขายสลากกินราคาจะยังคงมีอยู่หรืออาจยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ด้วย

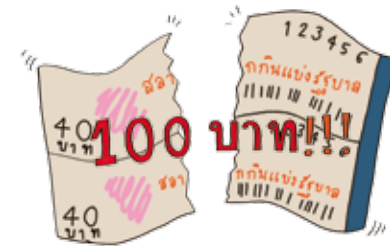
ประดับดาว : โท...แบบนี้ก็ต้องฝากความหวังไว้กับรัฐบาล

แล้วสิ ..แต่อย่างไรก็ตาม ต้องขอขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินที่ยังคงตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องสลากกินราคาอย่างจริงจัง เพราะคนไทยส่วนใหญ่ก็ยังนิยมการเสี่ยงโชคอยู่ ..และเรื่องนี้ก็เป็นผลกระทบต่อเรื่องปากท้องของประชาชนด้วย ถ้าสามารถทำให้การขายสลากเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ มันก็จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก ฉันได้รับไปหาซื้อสลากกันดีก่า ฉันเริ่มอยากเสี่ยงโชคบ้างแล้วละ

มดแดง : ได้สิจ๊ะ ฉันมีเลขในใจแล้วนะ ..แต่...จริงด้วยสิ นอกจากพวกเราจะต้องภาวนาให้ถูกรางวัลที่หนึ่งแล้ว เราต้องภาวนาให้รัฐบาลดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยเร็วด้วยเถิด

ประดับดาว : ตัวอย่างนั้น ฉันขอภาวนาอย่างหลังดีก่า คือขอให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินโดยเร็ว ฉันจะได้ซื้อสลากในราคาถูกละสิยที่ โอ้ม...เพียง

คนพิการ ก็สมัครสอบผู้ช่วย ผู้พิพากษาได้นะจะ จะบอกให้

ความเท่าเทียมหรือไม่เท่าเทียม ใครเป็นผู้กำหนด? ใครหรือที่มีอำนาจสั่งการได้? แล้วถ้าสังคมยังมีความไม่เท่าเทียมและไม่มียุติธรรม ประเทศชาติจะมีกฎหมายหรือระเบียบไว้เพื่อสิ่งใดกันเล่า โศคคัตที่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่กำหนดสิทธิความเป็นพลเมืองของปวงชนชาวไทยไว้อย่างเสมอภาค

สมชายก็เป็นอีกคนหนึ่งที่น่าจะมีโอกาสที่เท่าเทียมกับคนอื่นๆ ได้

เขาสมัครสอบเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการตุลาการในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา และสอบผ่านในรอบแรก หลังจากนั้นเขาก็ได้เข้ารับการตรวจร่างกายตามระเบียบ จนกระทั่งทางคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมได้ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์สอบในรอบที่สองปรากฏว่าไม่มีรายชื่อของสมชาย เขาจึงไม่รอช้า รับทำหนังสือขอทราบเหตุผลในการตัดสิทธิ์ผู้สมัคร ซึ่งคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมได้ชี้แจงว่า สมชายมีสภาพร่างกายและจิตใจไม่เหมาะสมต่อการ

ปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543

สาเหตุที่ทางคณะกรรมการฯ จึงว่าสมชายมีความไม่เหมาะสมในสภาพร่างกายและจิตใจนั้นเพราะเป็นโรคโปลิโอตั้งแต่เกิด แต่เขาก็ยัง

สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติเหมือนเช่นคนทั่วไป ที่สำคัญเขามีความรู้ความสามารถถึงขั้นสอบคัดเลือกในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาได้ด้วย เหตุใดคนที่มีความรู้ความสามารถ แต่ขาดความโอกาสซึ่งมาจากความพิการจึงต้องมาพบโชคชะตาเช่นนี้ มันยุติธรรมแล้วหรือสำหรับสมชาย

เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับทราบเรื่องราวของสมชาย ก็ได้พิจารณาแล้วว่า การกระทำดังกล่าวของคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมน่าจะเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะต่อ “คนพิการ” เนื่องด้วยในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 30 วรรคสาม มีการเพิ่มเติมคำว่า “คนพิการ” ว่า “การเลือกปฏิบัติต่อผู้มีร่างกายพิการจะกระทำมิได้” ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงไม่รอช้า เพราะ ความล่าช้า คือ ความไม่เป็นธรรม จึงเสนอเรื่องดังกล่าวพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. 2543 มาตรา 26 (10) ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 30

สมชายเชื่อว่าทุกคนมีโอกาสไม่เท่าเทียมกัน แต่สิทธิความเท่าเทียมในการเป็นพลเมืองไทยต้องเท่าเทียมกัน และในขั้นนี้โอกาสนั้นก็จะได้เป็นของสมชายในที่สุด

¹ ตามมาตรา 245 (1) แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และ มาตรา 14 (1) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2552

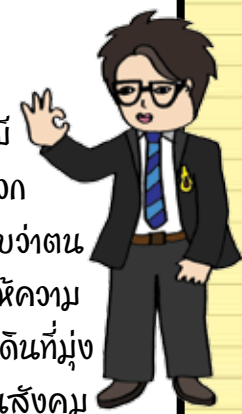
ต่อมาผู้ตรวจการแผ่นดินได้รับแจ้งจากศาลรัฐธรรมนูญว่า ตุลาการประจำคดีได้มีคำสั่งให้รับคำร้องของผู้ตรวจการแผ่นดิน ในกรณีของสมชายไว้พิจารณาแล้ว และหากศาลรัฐธรรมนูญเห็นพ้อง กับผู้ตรวจการแผ่นดินว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ ศาลยุติธรรมขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจริง สมชายก็ จะมีโอกาสที่จะได้ทำงานในตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษาตั้งที่ได้ตั้งใจ เอาไว้

กลุ่มคนที่ต้อโอกาสทางสังคม หรือ กลุ่มคนชายขอบ มิใช่ เพียงแต่คนเร่ร่อน คนชรา หรือกลุ่มผู้พิการเพียงเท่านั้น แต่ยังมี อีกหลากหลายกลุ่มคนที่ขาดโอกาส สิทธิและความเท่าเทียมในการ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข อย่างไรก็ตาม กลุ่มคนเหล่านี้ ก็ยังเป็นพลเมืองไทยที่ต้องมีสิทธิเท่าเทียมกันตามที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนด

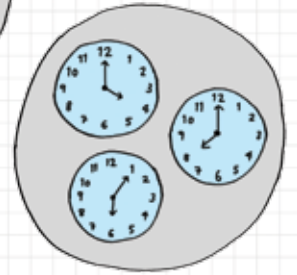
การให้โอกาสแก่กลุ่มคนเหล่านี้จึงเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้ สังคมมีความเป็นธรรม เพราะบางครั้งกลุ่มคนพิการที่มีความรู้ ความสามารถ ก็อาจมีจิตใจที่ขงดงามมากกว่าคนที่มีความสมบูรณ์หรือ ความพร้อมในทุกๆ อย่าง ไม่มีใครๆ อาจมองว่า กลุ่มคนพิการเป็น กลุ่มคนที่ไร้สมรรถภาพและไร้ประสิทธิภาพในการทำงาน แต่ทุกท่าน โปรดจงใช้วิจารณญาณตรองดูให้ดีเถิดว่า พวกเขาเหล่านี้สามารถ ใช้ความพิการในการดำเนินชีวิตเหมือนเช่นคนปกติได้อย่างไร และ พวกเขาสามารถดำรงชีวิตให้ในทุกๆ วันได้อย่างมีความสุขอย่างไร

ยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มคนเหล่านี้มิใช่หรือที่ทำให้คนปกติอย่างพวกเรา มีกำลังใจที่จะลุกขึ้นสู้ในยามท้อแท้ หมดหวัง และสิ้นหวัง แต่เมื่อไรก็ตามที่เราเห็นพวกคนกลุ่มนี้ที่ลุกขึ้นสู้... สู้ด้วยตัวของเขา เอง สู้ทั้งที่ตัวเองแทบจะไม่มีโอกาสทางสังคม แต่พวกเขาก็ยังคง ยืนหยัดต่อสู้อยู่จนถึงทุกวันนี้

โอกาสเป็นสิ่งที่บางคนอาจสร้างขึ้นได้ แต่มี อีกหลากหลายคนนักที่ไม่เคยได้รับโอกาสนั้น เพราะพวกเขาเลือกเกิดไม่ได้ จึงต้องอยู่ตกในสภาพหรือยอมรับว่าตน เป็นคนต้อโอกาส สังคมไทยในปัจจุบันมุ่งเน้นและให้ความสำคัญ ในเรื่องธรรมาภิบาล เช่นเดียวกับผู้ตรวจการแผ่นดินที่มุ่ง ผลักดันที่จะให้เกิดธรรมาภิบาลและความเป็นธรรมในสังคม เช่นกัน ดังนั้น กรณีของสมชายคงไม่ใช่ผู้พิการเพียงคนเดียว ที่มีปัญหาไม่ได้รับความเป็นธรรม จนกระทั่งศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แล้ว เห็นว่า “คนพิการ” หมายถึงผู้มีความสามารถปฏิบัติงาน ในหน้าที่โดยไม่ได้ทำให้งานหรือองค์การเสียหาย พวกเขาสมควร จะมีโอกาสที่จะได้รับสิทธิในการสมัครแข่งขันเข้าสอบบรรจุหรือ ปฏิบัติงานในหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเท่าเทียมกับพลเมือง ที่มีความปกติ หรือสิทธิทางสังคมในด้านอื่นๆ เช่นเดียวกันด้วย

โชคดี... ที่มีจุดกลับรถ

หวาน : นี่หนุ่ม จะเข้าไปก็คิดถึงตอนที่ยังไม่มีทางกลับรถ
ตรงแยกต่างระดับศรีนครินทร์ - พระราม 9 ตัดใหม่ พวกเรากลับรถ
เข้าบ้านกันลำบากจัง ไกลไกล

หนุ่ม : นั่นสิครับ หวานจำวันที่แสนจะตื่นเต้นวันนั้นได้
รีเปล่านะ วันที่ผมมารับคุณในเวลาที่ยืดหิวทั้งเวลาพอดีเลย

หวาน : จำได้สิ วันที่หวานจะคลอดน้องฝนใช่ไหมคะ

หนุ่ม : ใช่ครับ ถ้าหากไม่มีจุดกลับรถหน้าบ้านเรา ผมจะต้อง
ขับรถขึ้นทางแยกต่างระดับเพื่อเลี้ยวซ้ายเข้าถนนศรีนครินทร์ก่อน
แล้วไปกลับรถที่สี่แยกถนนพัฒนาการ - ศรีนครินทร์ จากนั้นถึง
ค่อยย้อนกลับเข้ามาที่ถนนพระราม 9 อีกทีเพื่อเลี้ยวเข้าบ้านเรา เฮ้อ...
ขนาดพูดผมยังเหนื่อยเลย โชคดีนะที่วันนี้มีจุดกลับรถใต้ทางแยก
ต่างระดับศรีนครินทร์ - พระราม 9 ตัดใหม่ ไม่อย่างนั้นผมคง

ขับรถกลับมารับหวานไปคลอดน้องฝนไม่ทันเวลาแน่ๆ

นี่!! แล้วต้องขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินจริงๆ

หวาน : ใช่ค่ะ ต้องขอขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดิน
นะคะที่สังเกตเห็นปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และ
เร่งประสานเพื่อให้มีการก่อสร้างจุดกลับรถใต้ทางแยก
ต่างระดับศรีนครินทร์ - พระราม 9 ตัดใหม่

หนุ่ม : หวานรู้หรือไม่รู้ครับ ว่าการสร้างจุดกลับรถแห่งนี้

ผู้ตรวจการแผ่นดินต้องประสานกับหลายๆ หน่วยงาน เพราะพื้นที่
บริเวณใต้แยกต่างระดับศรีนครินทร์บางส่วน กรมทางหลวงได้
ส่งมอบพื้นที่ให้กรุงเทพมหานครไปแล้ว ดังนั้น ในการสร้างจุดกลับรถ
ดังกล่าว จะต้องมีการประสานงานไปยังกรมทางหลวงเพื่อขอรืบบอบ
พื้นที่ดังกล่าวจากกรุงเทพมหานครเพื่อสร้างจุดกลับรถ ซึ่งกรมทาง
หลวงก็ได้รับคืนพื้นที่จากกรุงเทพมหานคร และได้ดำเนินการ
สร้างจุดกลับรถให้ประชาชนตามรูปแบบของกรมทางหลวง

หวาน : โห ต้องประสานหลายขั้นตอนจริงๆ เลย
นะคะ !! แต่พอจุดกลับรถสร้างเสร็จแล้ว มันก็มีประโยชน์กับพวก
เราอย่างมากมาเลยนะคะ นอกจากนี้ทำให้เราไม่ต้องขับรถ
อ้อมไกล ทำให้ประหยัดน้ำมัน ประหยัดพลังงานอีกด้วยนะคะเนี่ย

หนุ่ม : !! แล้วหวานรู้เปล่านั้นว่าจุดกลับรถแห่งนี้มีประโยชน์
อะไรอีก

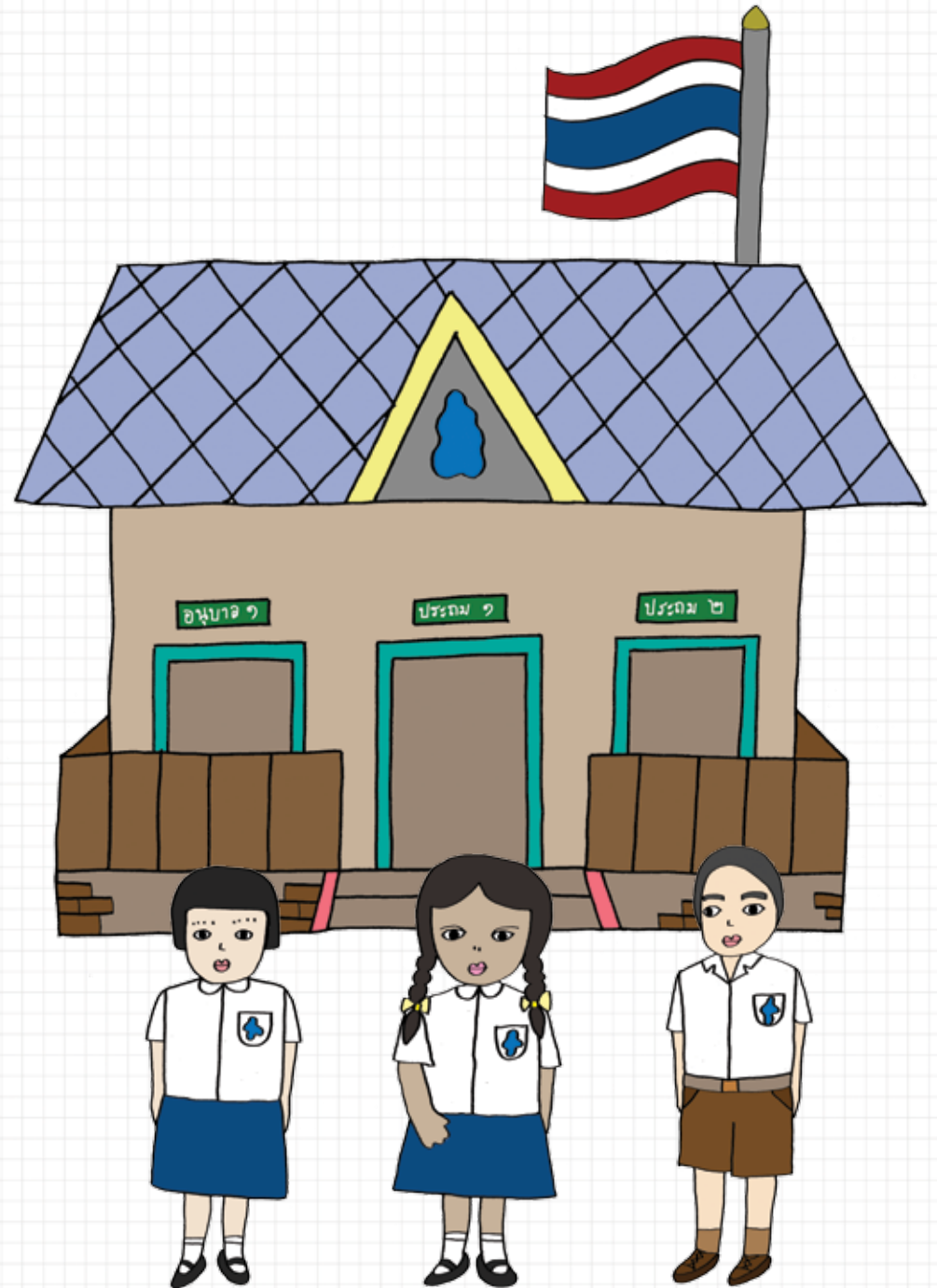

หวาน : เอ...ก็กลับรถสะดวก รวดเร็ว ประหยัดน้ำมัน และ
ประหยัดค่าใช้จ่าย ก็ครบ!! ลังนี้ค่ะ

หนุ่ม : !! หมม ถ้ามีที่กลับรถใกล้บ้านแบบนี้ หนุ่ม
ก็จะกลับถึงบ้านเร็วขึ้น และมีเวลาอยู่กับหวานกับน้องฝน
มากขึ้นยิ่งใจล่ะครับ

โรงเรียนของคุณ

โรงเรียนของหนูอยู่ไกลแสนไกล อยากให้คุณๆ เห็นใจ ....
โรงเรียนของหนู....

เสียงเพลงแว่วมาในความเงียบขงพื้นที่โรงเรียน
นอกนาซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ทุรกันดาร เด็กน้อยตาต๋มๆ นัยร้อยคน
เฝ้ามองโรงเรียนของตนในสภาพทรุดโทรม ด้วยความหวังว่าสักวัน
โรงเรียนของพวกเขาจะได้รับการพัฒนาอย่างจริงจัง มีอุปกรณ์การ
เรียนการสอนที่พร้อมพร้อมเหมือนโรงเรียนอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
มีครูผู้สอนที่เพียงพอต่อจำนวนของนักเรียน

โรงเรียนนอกนาเป็นโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากตัวจังหวัด
ได้เปิดสอนนักเรียนตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้นไปจนถึงประถมศึกษา
ปีที่ 6 แต่มีครูสมชายเป็นครูผู้สอนเพียงผู้เดียวเท่านั้น ครูผู้
นี้ต้องรับหน้าที่เป็นทั้งผู้ดูแลเด็กอนุบาล และเป็นที่ปรึกษาครูสอนนักเรียน
ชั้นประถมศึกษา

ครูสมชายต้องรับหน้าที่อย่างหนักหน่วงเพราะต้องอบรม
สั่งสอนเด็กนักเรียนร้อยคน และยังเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องมอบ
อนาคตให้แก่เด็กเหล่านั้นในเวลาเดียวกัน เขาได้ทุ่มเทกำลังกายและ
กำลังใจ รวมทั้งความสามารถทั้งหมดด้วยความรักที่มีต่ออาชีพครู
ด้วยความหวังอันสูงสุดว่า เด็กเหล่านั้นจะเติบโตเป็นอนาคตที่ดี
ของชาติ และจะต้องเติบโตพร้อมไปด้วยวัยวุฒิ คุณวุฒิ ตลอดจน

มีคุณธรรมจริยธรรมที่พร้อมพร้อม เพื่อจะทำให้สังคมในวันข้างหน้ามี
แต่ความสุขสงบ และพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความเจริญต่อไป

ปัญหาเดียวอยู่ที่ว่า ครูสมชายเพียงผู้เดียวจะสามารถทำสิ่ง
ยิ่งใหญ่เช่นนั้นได้อย่างไร เหตุใดโรงเรียนแห่งนี้จึงมีครูผู้สอนเพียง
คนเดียว อีกทั้งโรงเรียนก็ชำรุดทรุดโทรมขาดการซ่อมแซมบำรุงรักษา
ตลอดจนขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน แล้วเด็กเหล่านั้นจะ
เติบโตเป็นอนาคตที่ดีของชาติได้อย่างไร ความหวังของครูสมชายจะ
ต้องพังทลายไปเสียหมดสิ้นจริงๆ แล้วหรือนี่

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตระหนักถึงความ
ไม่เพียงพอของบุคลากรและอุปกรณ์การเรียน
การสอนซึ่งถือเป็นปัญหาความเดือดร้อนของ
เด็กน้อยเหล่านั้นอย่างแท้จริง ผู้ตรวจการแผ่นดิน
จึงไม่รอช้า “เพราะความล่าช้า คือความไม่เป็น
ธรรม” จึงเร่งประสานไปยังสำนักงานพื้นที่การ
ศึกษาประจำจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลน
คุณครูผู้สอน รวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนการ
ซ่อมแซมโรงเรียนนอกนาอย่างเร่งด่วน

ในเบื้องต้น สำนักงานพื้นที่การศึกษาประจำจังหวัด
ได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว ด้วยการจัดส่งครูผู้ช่วยสอน จำนวน
1 คน จนกว่าจะมีครูย้ายเข้ามาหรือมีการบรรจุเพิ่ม รวมทั้งได้ซ่อมแซม
บำรุงรักษาโรงเรียน พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการเรียน
การสอนมอบให้แก่โรงเรียนนอกนาอีกด้วย

แม้ว่าโรงเรียนนอกนาจะมีครูมาช่วยสอนเพิ่มแล้วก็ตาม แต่
ก็ยังเป็นการแก้ไขปัญหในระดับหนึ่งเพียงเท่านั้น แต่ก็จะ
แก้ไขในระยะยาวแล้วละก็ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณา
แล้วว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะต้องเร่งประสานให้มี
การเพิ่มจำนวนครู หากไม่มีใครประสงค์จะย้ายมาสอนใน
โรงเรียนดังกล่าว ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำจังหวัด
ต้องมีการขออนุมัติคณะอนุกรรมการข้าราชการสถานศึกษาเขตพื้นที่
การศึกษา ขอใช้บัญชีผู้สอบแข่งขันได้จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ในจังหวัดใกล้เคียง เพื่อบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครู ซึ่งปัจจุบัน
โรงเรียนนอกนาได้มีครูเข้ามาเพิ่มอีก 1 อัตราแล้ว

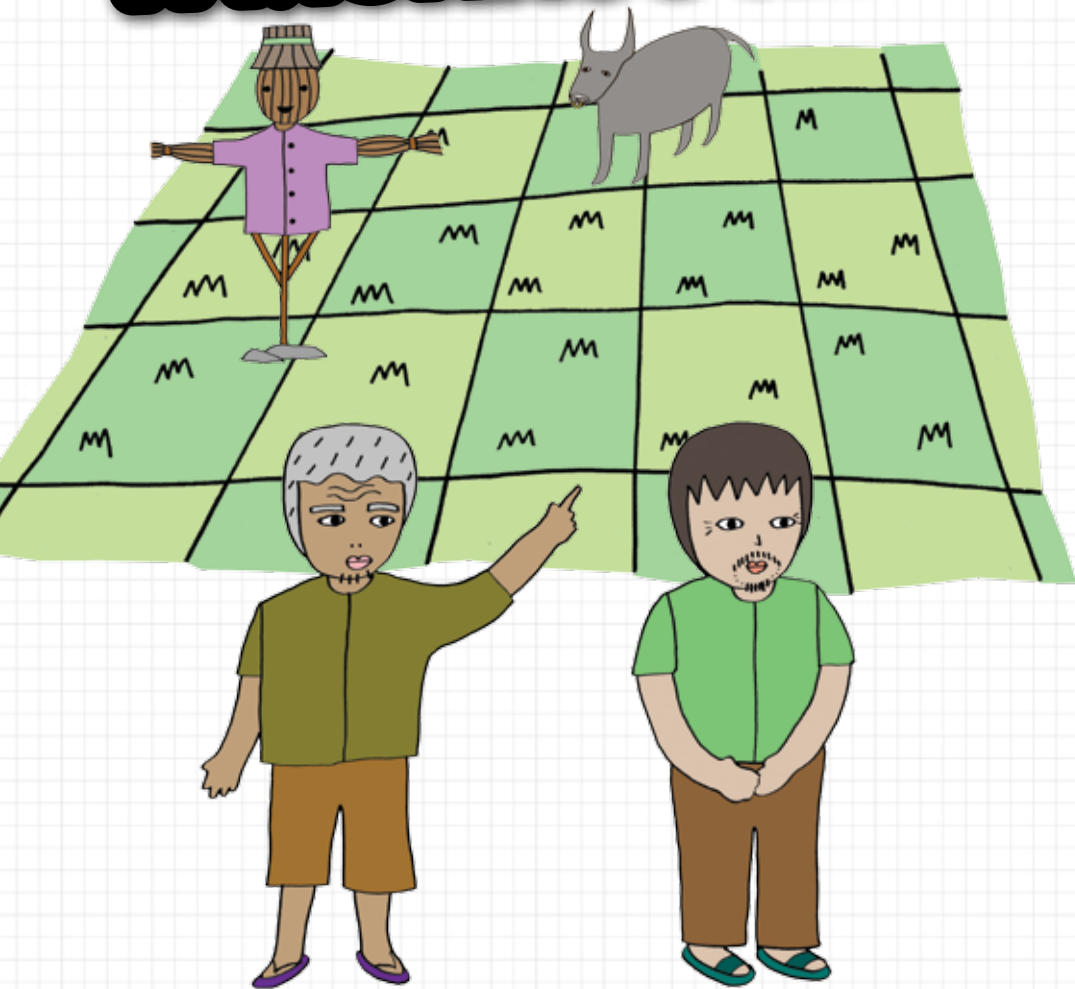
ทุกวันนี้ แม้โรงเรียนนอกนาจะมีครูประจำโรงเรียน
เพิ่มขึ้น และได้รับการซ่อมแซมบำรุงรักษาแล้ว พร้อมด้วยอุปกรณ์
การเรียนการสอนครบครัน ส่งผลให้เด็กนักเรียนมีความพร้อมใน
การเรียนมากขึ้นแล้วก็ตาม แต่ในความเป็นจริง ยังมีโรงเรียนที่อยู่
ในท้องถิ่นทุรกันดารอีกมากที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาลักษณะเดียวกับ
โรงเรียนนอกนา

ดังนั้น จึงได้แต่หวังว่ากระทรวงศึกษาธิการจะตระหนักและให้
ความสำคัญกับการกระจายอัตราข้าราชการครูไปยังโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน
ท้องถิ่นทุรกันดาร พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณด้านการซ่อมแซม
บำรุงโรงเรียน และอุปกรณ์การเรียนการสอน เพราะยังมีเด็กน้อย
ตาต้อๆ อีกนับล้านชีวิตที่มีความตั้งใจและต้องการที่จะได้รับการ
ศึกษาซึ่งเป็นสิทธิที่พวกเขาพึงจะได้รับ คือ สิทธิการเรียนขั้นพื้นฐาน

เพื่อพวกเขาจะได้ก้าวเติบโตเป็นอนาคตที่ดีของชาติต่อไป ซึ่ง
สิ่งเหล่านี้คงเป็นสิ่งที่ไม่ยากเกินไปที่จะทำให้เกิดขึ้นได้จริงใน
สังคมการศึกษาบ้านเรา

ไม่ต้องหาเงินมา เสียค่าธรรมเนียม ศาลปกครองแล้ว

??!!

ตาอิน : ตานา ข้าขอยืมเงินไปเสียค่าธรรมเนียม
ฟ้องคดีที่ศาลปกครองหน่อยสิ

ตานา : โอ๊ย พวกเราเป็นชนวนายากจน ทำมาหลัง
สู้ฟ้าหน้าสู้ดินแบบนี้ ข้าจะเอาเงินที่ไหนมาให้แกยืมได้ล่ะ ตาอิน

ตาอิน : แล้วข้าจะทำอย่างไรดีล่ะ ตอนนี้ข้าเองก็ลำบาก
เดือดร้อนเหลือเกิน

ตาอยู่ : ตาอินกับตานาคูยเรื่องอะไรกันอยู่ เสียงดังลั่น
ทุ่งนาเขียว

ตาอิน : ข้ากำลังขอยืมเงินตานาไปเสียค่าธรรมเนียมที่ข้า
ยื่นฟ้องคดีไว้ที่ศาลปกครองนะสิ ว่าแต่แกมีเงินให้ข้ายืมบ้างไหมล่ะ
ตาอยู่

ตาอยู่ : โท ไปอยู่ที่ไหนกันมานะนี่พวกแก นี่คงไม่เคย
รู้เรื่องกันเลยสินะว่าเรื่องค่าธรรมเนียมของศาลปกครองนั้นนะ
ผู้ตรวจการแผ่นดินเคยมีข้อเสนอแนะไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และประธานศาล
ปกครองสูงสุดว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียม
ดังกล่าว ทำให้ประชาชนที่มีฐานะยากจน ไม่มี

สินทรัพย์ หรืออนาคตที่ฟ้องคดีต่อศาลปกครองไม่ได้รับ
ความเป็นธรรม

ตาอิน : แล้วทางศาลปกครองว่าอย่างไรบ้างล่ะ

ตาอยู่ : ศาลปกครองได้พิจารณาและเห็นด้วยกับ
ผู้ตรวจการแผ่นดินว่า การเก็บค่าธรรมเนียมศาลดังกล่าวทำให้
ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจริง ดังนั้นศาลปกครองจึงมีการ
แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี
ปกครอง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 ประกาศใช้ ณ วันที่ 31 มกราคม 2548
โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล โดยกำหนดไว้เป็น
มาตรา 45/1 ว่าด้วยการฟ้องคดีที่ต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลตามมาตรา 45
วรรคสี่ หากคู่กรณีใดยื่นคำร้องขอต่อศาลโดยอ้างว่าไม่มี
ทรัพย์สินเพียงพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือโดยสถานะของผู้
ขอถ้าไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกิน
สมควร ถ้าศาลเห็นว่ามิใช่เท็จจริงเพียงพอที่จะรับฟ้องไว้พิจารณา
หรือในกรณีอุทธรณ์ได้แล้วแต่กรณี และศาลได้ไต่สวนแล้วเห็นว่า
มีเหตุตามคำขอจริงก็ให้ศาลอนุญาตให้คู่กรณีนั้นดำเนินคดีได้
โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดหรือเฉพาะบางส่วนได้ คำสั่ง
ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลทั้งหมดให้เป็นที่สุด

ทานา : แล้วทำไมตอนแรกต้องให้มีการเก็บค่าธรรมเนียมศาลด้วยล่ะ

ทออยู่ : ฆานึ่งฟังตรงน้ดักง่า ซ้าจะเล่าให้ฟังตั้งแต่เริ่มแรกเลยก็แล้วกัน อย่างที่เราๆ รู้กันก็คือ ศาลปกครองจะรับฟ้องในคดีพิพาททางปกครองเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่น ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจทางกฎหมาย หรือจากกฎคำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร หรือ คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ยื่นฟ้องคดีจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาลในอัตราร้อยละ 2.5 ของทุนทรัพย์ แต่ไม่เกิน 200,000 บาท

ทานัน : ทออยู่ !! เล่าตั้งแต่เริ่มต้นเลยนะนี่

ทออยู่ : ก็ต้องมีการปูพื้นกันบ้าง จะได้เข้าใจตรงกันอย่างไรล่ะ !! และการเก็บค่าธรรมเนียมศาลปกครองเป็นประเด็นที่ผู้ตรวจการแผ่นดินมองว่า การปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว จะทำให้ประชาชนเดือดร้อน โดยเฉพาะผู้ยื่นฟ้องคดีที่เป็นคนอนาถา ยากจน หรือไม่มีสินทรัพย์ การเสียค่าธรรมเนียม

ศาลปกครองก็ถือเป็นภาระสร้างความไม่เป็นธรรมอย่างมาก

ทานา : มันก็จริงนะ ซ้าก็รู้มาเหมือนกันว่า ก่อนที่จะมีการจัดตั้งศาลปกครอง การฟ้องคดีทางปกครองจะต้องไปยื่นฟ้องคดีต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นแพ่ง โดยคู่ความคนใดเป็นคนที่มีฐานะยากจนไม่มีทรัพย์สินพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมก็สามารถที่จะขออนุญาตต่อศาลดำเนินคดีเป็นคดีอนาถาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่เมื่อมีการจัดตั้งศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 การฟ้องคดีทางปกครองกลับจะต้องเสียค่าธรรมเนียมศาล โดยไม่มีการเปิดโอกาสให้คนที่มีฐานะยากจนยื่นฟ้องเป็นคดีอนาถาได้เช่นเดียวกับคดีแพ่งทั่วไป

ทออยู่ : เพราะอย่างนั้นละสิ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงเห็นว่าการเสียค่าธรรมเนียมศาลเป็นเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ยื่นฟ้องคดีศาลปกครอง ซึ่งมีการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากกรณีของศาลยุติธรรมตามปกติ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงมีข้อเสนอแนะไปยังสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และประธานศาลปกครองสูงสุด ซึ่งนำมาสู่การแก้ไขกฎหมายของศาลปกครองตามที่ย้ำได้เล่าให้พวกแกฟังในตอนต้นยังงี้ล่ะ

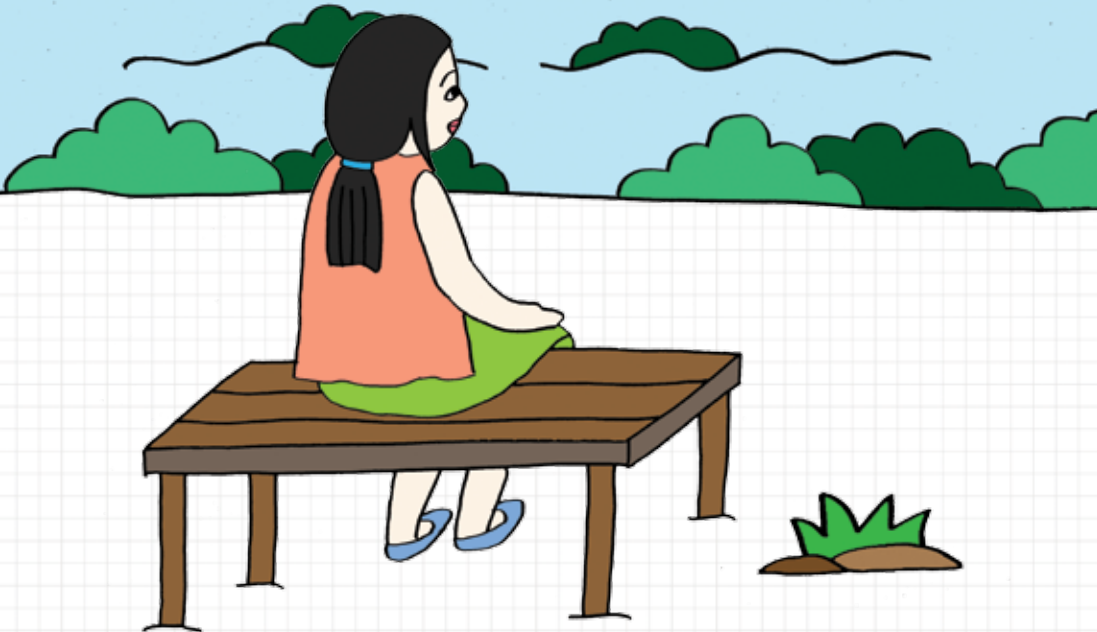
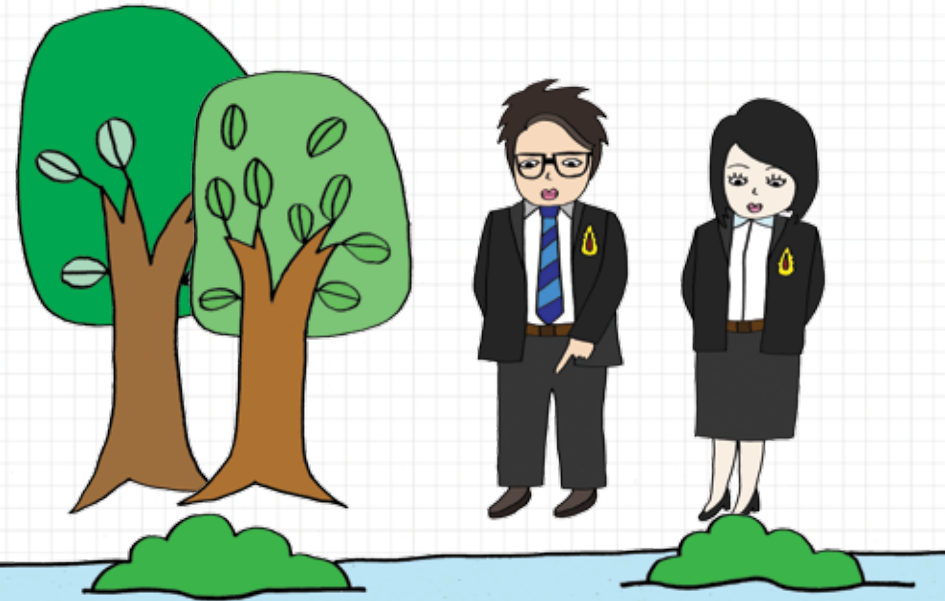
ทานัน : อ้อ เข้าใจล่ะ ที่แท้ก็เพราะข้อเสนอแนะของ

ผู้ตรวจการแผ่นดินที่ทำให้เกิดการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในครั้งนี้นั้น
ถ้าอย่างนั้นตอนนี้ข้าก็ไม่ต้องไปหาเงินมาเสียค่าธรรมเนียมที่
เข้าไปยื่นฟ้องคดีไว้ที่ศาลปกครองแล้วสิ ไชโย

ทนาย : ก็ไฉนะสิ ต้องขอบคุณผู้ตรวจการแผ่นดินที่มีความ
มุ่งมั่นแก้ไขปัญหาคความทุกข์ร้อนของชาวบ้านอย่างจริงจัง เออ
ถ้าอย่างนั้นพวกเรารับไปทำกันต่อดีกว่านะ นี่ก็บ่ายคล้อยเต็มทีละ
เดี๋ยวจะมีคดีเสียก่อน

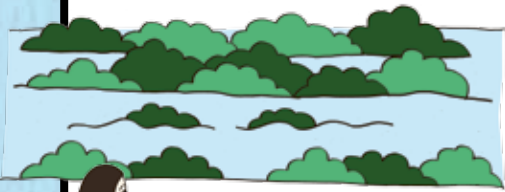
สายน้ำแห่งชีวิต... กลับมาอีกครั้ง

กอผักตบชวาหนองน้ำใหญ่ลอยอยู่เหนือน้ำจนมองเห็น
ไปไกลสุดลูกหูลูกตา ซึ่งกอผักตบชวาเหล่านี้ลอยละล่องไปตาม
กระแสน้ำ ลอยไปลอยมา ไม่รู้ว่าเมื่อไรกอผักตบชวาพวกนี้จะ
หมดสิ้นไปจากแม่น้ำลำคลองเสียที

สวยาเฝ้าที่นั่งมองลำคลองที่ติดอยู่กับบ้านของตนซึ่ง

เต็มไปด้วยกอผักตบชวาลอย
เป็นแพอย่างหนาแน่น แนนเสีย
จนเกือบมองไม่เห็นสายน้ำกัน
เลยทีเดียว จนกระทั่งวันหนึ่ง
กอผักตบชวาก็เริ่มเน่าเสียและ

ส่งกลิ่นเหม็นคละคลุ้งไปทั่วลำน้ำทั้งสาย ซึ่งลำคลอง
แห่งนี้เปรียบเหมือนลมหายใจของสวยาเลยก็ว่าได้
เธอเติบโตมาพร้อมกับคลองลำนี้ เคยลงไปดำผุดดำ

ว่ายตั้งแต่อเล็กจนโต เป็นสายน้ำที่สวยาใช้ทั้งดื่มกิน ซักผ้า และทำ
การเกษตร แต่ภาพสายน้ำที่สวยาในอดีตนั้นแทบจะไม่มีไคร่รังของ
ลำน้ำเต็มหลงเหลืออยู่เลย

ลำคลองทั้งสายนี้เป็นที่ราชพัสดุที่ใช้กักเก็บและระบายน้ำ
ตามแนวคลองตั้งแต่เหนือจรดใต้จะมีลำคลองเล็กๆ สายธรรมชาติ
ที่เชื่อมคลองสายนี้ไม่น้อยกว่า 20 สาย โดยที่ไม่มีประตูระบายน้ำ
ปิดกั้น ทำให้วัชพืชสามารถลอยไปสะสมอยู่ในคลองสายหลักอย่าง
รวดเร็ว สายน้ำแห่งนี้ชีวิตของสวยาจะจบสิ้นไปเพราะเหล่าผักตบชวาใน
วันนี้แล้วหรือไร

ความเดือดร้อนของประชาชนคือสิ่งที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ต้องเร่งแก้ไขโดยด่วน เมื่อผู้ตรวจการแผ่นดินได้ทราบปัญหา
ผักตบชวาเน่าเสียและส่งกลิ่นเหม็นทั่วลำคลอง ก็ไม่รอช้า จึงได้เร่ง
ประสานให้กรมชลประทานแก้ไขปัญหาโดยการนำเครื่องจักรไปกำจัด
วัชพืชในคลองตลอดทั้งสาย และได้จัดทำแผนกำจัดวัชพืชที่เกิดขึ้น
ในฤดูแล้งเป็นประจำทุกปี และในวันนี้ สวยาได้ลำคลองอันงดงาม
ของเธอกลับมาอีกครั้ง กลับมาเป็นสายน้ำแห่งชีวิตของสวยาและ
ชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวอีกครั้ง

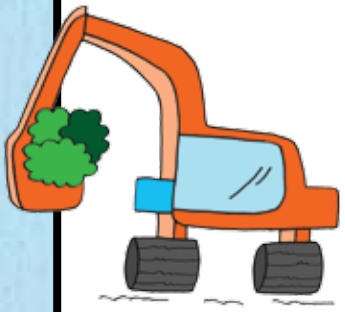
อย่างไรก็ดี แผลงน้ำสาธารณะและคลองชลประทาน
ทั่วประเทศก็มีผักตบชวาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ก่อให้เกิดปัญหาการ
ระบายน้ำและปัญหาน้ำท่วม ถ้าปีใดมีน้ำหลากและฝนตกมากๆ ก็จะมี
สร้างความเดือดร้อนเสียหายแก่ประชาชน ส่วนในฤดูแล้งผักตบชวา
ที่ขึ้นเต็มคลองเกิดการหมักหมมและเน่าเสีย ทำให้เกิดปัญหาการ
ขาดน้ำรุนแรงยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้ตรวจการแผ่นดินได้สังเกตเห็นถึงปัญหา
ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีมาตรการแก้ไขอย่างเป็นระบบ

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอแนะให้มีการแก้ไข
ปัญหาร่วมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยขอให้รัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยกำชับหน่วยงานในสังกัด ขอให้ความ
สำคัญกับปัญหาดังกล่าวเป็นลำดับแรก และเร่งดำเนิน
การแก้ไขในเรื่องการกำจัดผักตบชวา การใช้ประโยชน์จาก
ผักตบชวา การขุดลอกคลองชลประทาน การดูแลรักษา

สภาพแหล่งน้ำและลำคลอง ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม

หลังจากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีข้อเสนอแนะดังกล่าวในไม่ช้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อแก้ไขปัญหาการกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำสาธารณะและคลองชลประทานอย่างเป็นระบบร่วมกัน ดังนี้

1. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาผักตบชวาในลำดับแรก โดยมีแผนงานของงบประมาณ ขุดลอกคลองชลประทาน กำจัดวัชพืช และดูแลสภาพแหล่งน้ำเป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุกปี พร้อมทั้งให้ความร่วมมือกับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างดี โดยกรมชลประทานได้แจ้งเวียนให้สำนักชลประทานทุกสำนักถือปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดินอย่างเคร่งครัดด้วย

2. กรมส่งเสริมการเกษตรได้แจ้งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดมอบหมายนักวิชาการออกไปให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำผักตบชวาไปใช้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจ และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรนำผักตบชวาที่เก็บจากคลองมาใช้ทำปุ๋ยหมัก รวมทั้งสั่งการให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดทำโครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมักจากผักตบชวา เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

หลายครั้งหลายหนที่พวกเราอาจเคยได้ยินการเปรียบเทียบว่า “แม่ น้ำเจ้าพระยาเปรียบเสมือนเส้นเลือดสายใหญ่ของประเทศไทย” ถ้าเช่นนั้นแล้ว แม่ น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำสาธารณะสายน้อยใหญ่ต่างๆ ก็คงเปรียบเสมือนเส้นเลือดเส้นเล็กๆ ที่ไหลมารวมกันไปยังเส้นเลือดใหญ่เพื่อหล่อเลี้ยงไปทั่วร่างกายให้มีชีวิตยืนยาว นั่นหมายถึงลำน้ำสายเล็กสายใหญ่เหล่านี้ก็คือส่งมอบสำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ และทำให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่มีความสุข

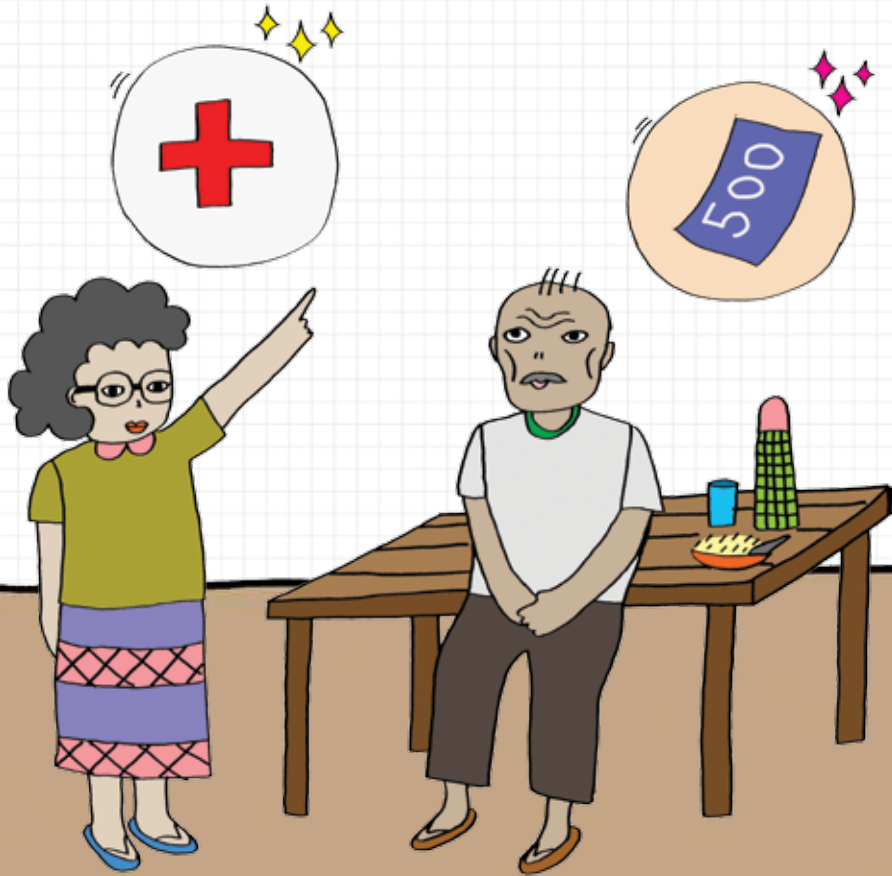
การรักษาลำคลองหรือแหล่งน้ำสาธารณะให้ปราศจากวัชพืชจะเป็นเรื่องยากต่อการควบคุมและจัดการ รวมถึงการดำเนินงานและความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเพียงฝ่ายเดียวอาจไม่เพียงพอ ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาคงอยู่ที่

ความร่วมมือและร่วมใจของประชาชนที่มุ่งมั่นในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะลำคลอง แม่น้ำ หรือแหล่งน้ำสาธารณะ เพราะลำน้ำเหล่านี้ ถือเป็นส่วนหนึ่งของประชาชนทุกคนในประเทศที่ต้องใช้ในการดำรงชีวิต ประกอบอาชีพ และดื่มกิน ดังนั้นประชาชนจึงต้องมีจิตสำนึกว่า แม่น้ำลำคลองทุกสายนั้นเปรียบเสมือนหนึ่งสายน้ำแห่งชีวิตของพวกเรานั่นเอง

บัตรประจำตัว ประชาชนที่ถูกหลม

ปัจจุบันนี้รัฐมีสวัสดิการที่ช่วยเหลือประชาชนชาวไทยที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายเรียนฟรี นโยบายค่ารักษาพยาบาลฟรี เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาสำหรับนักศึกษา หรือไม่ว่าจะเป็นเบี้ยยังชีพคนชราที่มีฐานะยากจน เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนและแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของทางครอบครัว ผู้ที่มีสิทธิ์จะได้รับสวัสดิการเหล่านี้ก็คือ คนไทยทุกคน โดยเฉพาะเบี้ยยังชีพคนชราปัจจุบันรัฐได้ให้สวัสดิการนี้แก่ผู้ที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปทุกคนจะได้รับเบี้ยยังชีพคนชราเป็นรายเดือนๆ ละ 500 บาท แม้จะเป็นจำนวนเงินที่ไม่ได้มากมายนักแต่สำหรับคนชราที่ไม่มีรายได้อื่นๆ แล้วเงินจำนวน 500 บาทสามารถประทังชีวิตได้ทั้งเดือน และถือเป็นเงินก้อนเดียวที่ช่วยดำรงชีวิตในยามไม่ใกล้ฝั่งได้

แต่ยังมีคนไทยอีกมากมายที่ไม่สามารถเข้าถึงสิทธิ์ดังกล่าว รวมถึงสวัสดิการอื่นๆ ที่รัฐได้จัดไว้ให้แก่ประชาชนคนไทย เนื่องด้วยพวกเขาเหล่านั้นไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน ที่แสดงว่าเขาเป็นคนไทย อาจจะเป็นเนื่องด้วยการตกหล่นของระบบทะเบียนการลงทะเบียนไม่ต่ออายุบัตรประจำตัวประชาชนเป็นระยะเวลาของเจ้าของบัตรเอง การพลัดพรากจากถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมและนั่งเฉยต่อการทำบัตรประชาชนเมื่อบัตรหมดอายุหรือทำบัตรหาย การเป็นคนเร่ร่อนไร้ที่อยู่อาศัยทั้งหมดนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไทยไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนเพื่อแสดงตน

เช่นเดียวกับกรณีของลุงสุข ลุงสุขอายุ 74 ปีแล้วเป็นคนไทยที่ไม่มีที่อยู่อาศัยและเดินไม่ค่อยได้ ลุงสุขเองเคยมีบัตรประจำตัวประชาชน แต่นานมาแล้วลุงสุขจำไม่ได้ว่านานเท่าไร บัตรประจำตัวประชาชนของลุงสุขหมดอายุพร้อมกับช่วงเวลาดังกล่าวลุงสุขได้ออกจากบ้านที่อยู่อาศัยเดิมโดยเร่ร่อนไปไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ลุงสุขเองก็ละเลยไม่ไปต่ออายุบัตรประจำตัวประชาชน เนื่องจากไม่มีเอกสารทางราชการอื่นและอาศัยเร่ร่อนไม่มีทะเบียนบ้าน เพราะแค่ใช้เวลาในแต่ละวันหาของกินประทังชีวิตไปวันๆ ลุงสุขก็แทบจะไม่มีเวลาไปคิดเรื่องเกี่ยวกับเอกสารทางราชการใดๆ เลย เวลาว่างเลยผ่านไปหลายสิบปีจนลุงสุขอายุมากขึ้นเรื่อยๆ เวลาจับใช้ได้บ่อยก็ใช้สิทธิ์รักษาฟรีตามโรงพยาบาลของรัฐไม่ได้ อายุครบ 60 ปีบริบูรณ์แทนที่จะได้เบี้ยเลี้ยงชีพคนชรา ลุงสุขได้เพียงแต่พักอาศัยอยู่ในศาลาของหมู่บ้านเท่านั้น สร้างความมอห่อหุ้มแก่ผู้พบเห็นเป็นอย่างยิ่ง

น้ำสมปอง อาสาสมัครของกระทรวงสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม. หมู่บ้าน) มีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุที่ถูกละทิ้งและไม่ได้รับการดูแล ได้พบกับลุงสุขแล้วรู้สึกสงสารลุงสุขขึ้นมาจับใจ ด้วยจิตอาสา ไม่ละเลยกับปัญหาที่ไต่พบ และน้ำสมปองคิดว่ากรณีของลุงสุขน่าจะเข้าข่าย

ต้องได้รับการดูแลเพราะมีสภาพร่างกายพิการ ต้องรักษาตัว
กับทางโรงพยาบาล แต่ลุงสุขไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน
นายสมปองจึงคิดว่าน่าจะแก้ปัญหานี้โดยไม่มีบัตรประจำตัว
ประชาชนให้แก่มะลุงสุขก่อน โดยนายสมปองนำเรื่องราว
ของลุงสุขขอความช่วยเหลือจากนายทะเบียนเทศบาล
ตำบลประจำท้องที่นั้น แต่นายทะเบียนแจ้งว่าหลักฐานที่มี
อยู่น้อยไม่สามารถทำบัตรประชาชนให้ได้หลักฐานทางราชการ
ชั้นเดียวที่ลุงสุขมีติดตัวคือใบรับรองการเรียนของโรงเรียน
แห่งหนึ่ง นายสมปองไม่ละความพยายามนำเรื่องดังกล่าว
ขอความช่วยเหลือจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์ ได้รับความช่วยเหลือเป็นเงิน 1,500 บาท แต่ก็ยัง
ยังไม่สามารถออกบัตรประชาชนให้แก่มะลุงสุขได้ นายสมปองพา
ลุงสุขยื่นเรื่องร้องเรียนต่อสำนักงานอัยการจังหวัด เพื่อขอ
ความช่วยเหลือและขอคำปรึกษา โดยอัยการฯได้สอบปากคำและ
มีหนังสือถึงเทศบาลฯ แต่ทางเทศบาลก็แจ้งเช่นเดิมว่าหลักฐาน
มีน้อยเกินไป อัยการจังหวัดฯ จึงได้แนะนำให้นายสมปองและลุงสุข
มาร้องเรียนที่ผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ที่พึ่งพิงสุดท้ายของนายสมปองและลุงสุข ฝากความหวังไว้กับ
ผู้ตรวจการแผ่นดิน นายสมปองเป็นผู้ร้องเรียนแทนลุงสุขขอให้แก้ไข
ปัญหานี้โดยไม่มีบัตรประจำตัวประชาชนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน เมื่อผู้ตรวจการ
แผ่นดินได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าวได้มอบหมายให้เจ้าหน้าที่

ช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยเร่งด่วน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
สำนวนได้โทรศัพท์ประสานงานกับทั้งผู้ร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
พร้อมทั้งมีหนังสือขอให้สำนักงานทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบล
ดำเนินการสอบสวนปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้อง/ผู้มีส่วนได้เสีย และ
พยานบุคคลที่เชื่อถือได้ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานอื่นๆ เพื่อให้ได้
ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดิน
พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ไม่นานจนเกินรอ
จังหวัดจึงพิจารณารับคำร้องของนายสมปองผู้ร้องในฐานะเจ้าบ้าน
ขอเพิ่มชื่อลุงสุข เข้าทะเบียนบ้านของนายสมปองเอง และเทศบาล
ตำบลได้พิจารณาเอกสารหลักฐานแล้วนำชื่อได้ว่าลุงสุข เป็นบุคคล
เชื้อชาติไทยและสัญชาติไทยจริง จึงได้อนุมัติให้ทำบัตรประจำ
ตัวประชาชนให้กับลุงสุข พร้อมทั้งเพิ่มชื่อลุงสุขลงใน
ทะเบียนบ้านของนายสมปองต่อไป

นับเป็นการแก้ไขความทุกข์ร้อนของประชาชนอีกกรณี
หนึ่งที่นำชื่นใจว่าคนไทยด้วยกันไม่เคยละทิ้งกัน นายสมปอง
ผู้ซึ่งไม่ละเลยกับปัญหาที่ตนได้พบเห็นอยู่ กลับมีใจเมตตา
ต่อผู้อื่นช่วยติดต่อประสานงานแทนลุงสุข ผู้ซึ่งไร้ญาติ
ขาดมิตรแถมยังไม่รู้หนังสือไม่รู้จะติดต่อกับทางราชการได้อย่างไร
แม้จะต้องร้องเรียนหลายหน่วยงาน แต่นายสมปองก็ไม่ละ
ความพยายาม นับเป็นบุคคลตัวอย่างที่น่ายกย่องเป็นอย่างยิ่ง
ภายหลังจากที่ลุงสุขได้รับบัตรประจำตัวประชาชนแล้ว ต่อไป

นั้าสมบองก็จะประะสานงานติดต่อบอให้ลุงลุงได้รับสวัสดิการ
ด้านการรักษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของรัฐต่อไป เนื่องจากลุงลุง
เป็นคนพิการเต็มไม้ค่อยได้ ๕๕และนั้าสมบองยังจะได้ประะสานงานให้
ลุงลุงได้รับเบี้ยยังชีพคนชราเดือนละ 500 บาทต่อหน่วยงานของรัฐ
เพื่อที่ลุงลุงจะได้นำเงินไปจับจ่ายใช้สอยอาหารเพื่อเลี้ยงชีพของตน
ต่อไป

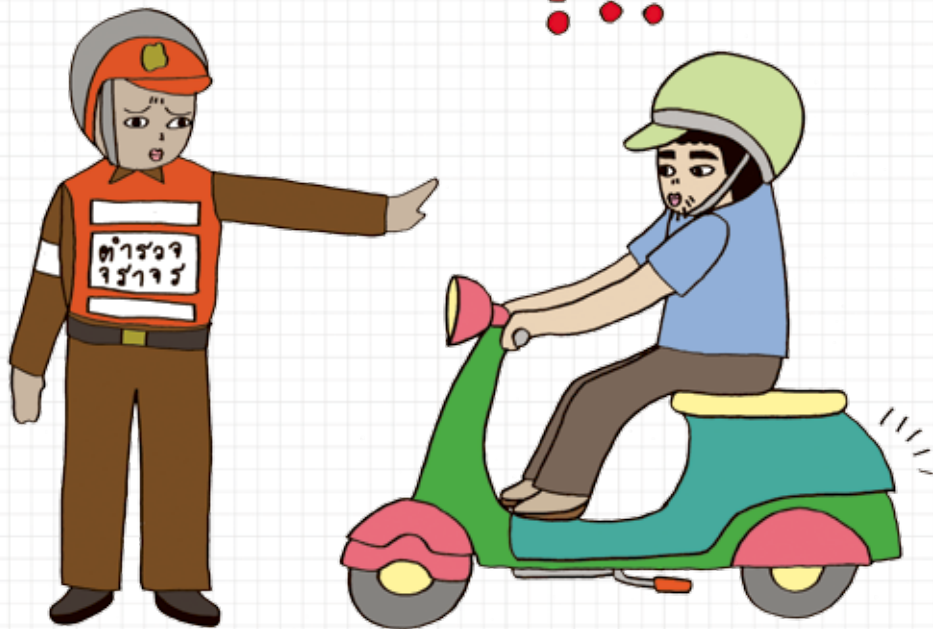

เรื่องราวของกรณีดังกล่าว เป็นตัวอย่างเรื่องร้องเรียนที่
น่าสนใจ หากท่านพบเห็นปัญหากรณีดังกล่าวอย่างใดนั้งนอนใจ
ท่านสามารถขอความช่วยเหลือได้ที่สำนักงานผู้ตรวจการ
แผ่นดิน สายด่วน 1676 หรือร้องเรียนผ่านทางเว็บไซต์
www.ombudsman.go.th หรือร้องเรียนโดยตรงได้ที่สำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดิน เพื่อช่วยกันเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค
สังคมไทยให้น่าอยู่ต่อไป

รถไม่ติด ผ่านป้ายทะเบียน ห้ามวิ่ง

!!!

หลายต่อหลายครั้งเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน หรือมีการก่อเหตุอาชญากรรมโดยใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะในการหลบหนี และไม่สามารถหาตัวผู้กระทำผิดได้เพราะรถคันที่ก่อเหตุไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน หรือใช้แผ่นป้ายทะเบียนปลอม เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าวจึงมีกฎหมายห้ามไม่ให้นำรถที่ไม่ได้ติดแผ่นป้ายทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายทะเบียนหรือป้ายประจำรถมาใช้ในทางเดินรถ ซึ่งแม้จะมีกฎหมายบังคับไว้ชัดเจนแล้ว แต่ก็ยังมีผู้ใช้รถอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่เข้าใจข้อกำหนดและฝ่าฝืนกฎหมายทั้งโดยเจตนาและไม่เจตนาฝ่าฝืน ปัญหาการไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน แล้วถูกตำรวจจราจรออกใบสั่งข้อหาขับขีรถจักรยานยนต์โดยไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนนี้ มีผู้ร้องเรียนได้ร้องเรียนมายังผู้ตรวจการแผ่นดินจำนวนมาก

เช่นเดียวกับกรณีของ นายวินัย เขาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินว่าตำรวจจราจรปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพราะได้ออกใบสั่งให้เขาในข้อหาไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน ซึ่งเขาได้พยายามอธิบายแก่ตำรวจจราจรแล้วว่า เขาไม่ได้มีเจตนาจะไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียน แต่แผ่นป้ายทะเบียนได้หายไประหว่างขับขี และเมื่อเขารู้ว่าแผ่นป้ายทะเบียนหายเขาไม่ได้ตั้งใจเลย แต่ได้รับใบแจ้งความและแจ้งต่อบริษัทผู้ให้เช่าซื้อเพื่อให้ออกแผ่นป้ายทะเบียนใหม่เรียบร้อยแล้ว เขาก็แจ้งเหตุผลแก่ตำรวจจราจร ไม่รับฟังและได้ออกใบสั่งให้แก่นายวินัยไป

เสียค่าปรับต่อไป เขาเห็นการการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวไม่เป็นธรรม จึงได้นำเรื่องร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน

เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และได้อธิบายข้อกำหนดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจราจรทางบกให้แก่นายวินัย เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนด ว่าตามหลักแล้ว รถทุกคันที่ไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนจะนำออกมาขับขีบนท้องถนนไม่ได้ การที่นายวินัยนำรถที่ไม่ได้ติดแผ่นป้ายทะเบียนมาวิ่งบนถนนนั้น จึงเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย และการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจออกใบสั่งว่านายวินัยขับขีรถจักรยานยนต์โดยไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายแล้ว ภายหลังจากที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้ชี้แจง นายวินัยเข้าใจข้อกำหนดในเรื่องนี้มากและเข้าใจการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมากยิ่งขึ้น อีกทั้งไม่ติดใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่แต่อย่างใดจึงได้ขอยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

อย่างไรก็ดีผู้ตรวจการแผ่นดินเห็นว่า ปัญหาการไม่ติดแผ่นป้ายทะเบียนเนื่องจากแผ่นป้ายทะเบียนสูญหายนั้น เป็นปัญหาที่มี

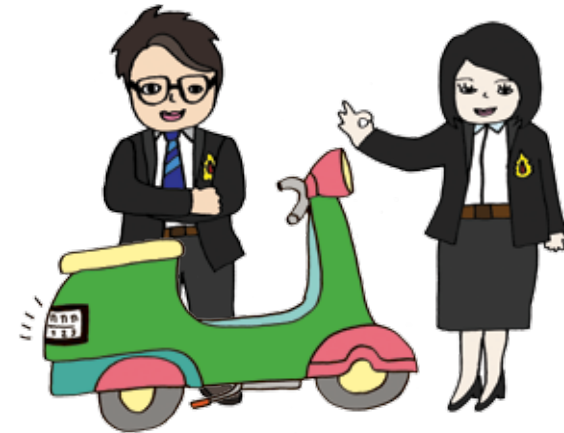

การร้องเรียนเข้ามาเป็นจำนวนมาก แม้ว่าการดำเนินการยื่นคำขอ
มีแผ่นป้ายทะเบียนและรอป้ายทะเบียนใหม่ นั้นใช้ระยะเวลาไม่นาน
แต่เพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและ
สร้างความเป็นธรรมแก่ประชาชน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้เสนอแนะ
ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย
จราจรสำหรับกรณีผู้ขับขี่ได้ยื่นคำขอและอยู่ระหว่างรอแผ่นป้าย
ทะเบียนใหม่ โดยให้พิจารณาเอกสารการขอมีแผ่นป้ายทะเบียนใหม่
ดังกล่าวเพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจในการบังคับใช้กฎหมายที่
เกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรด้วย

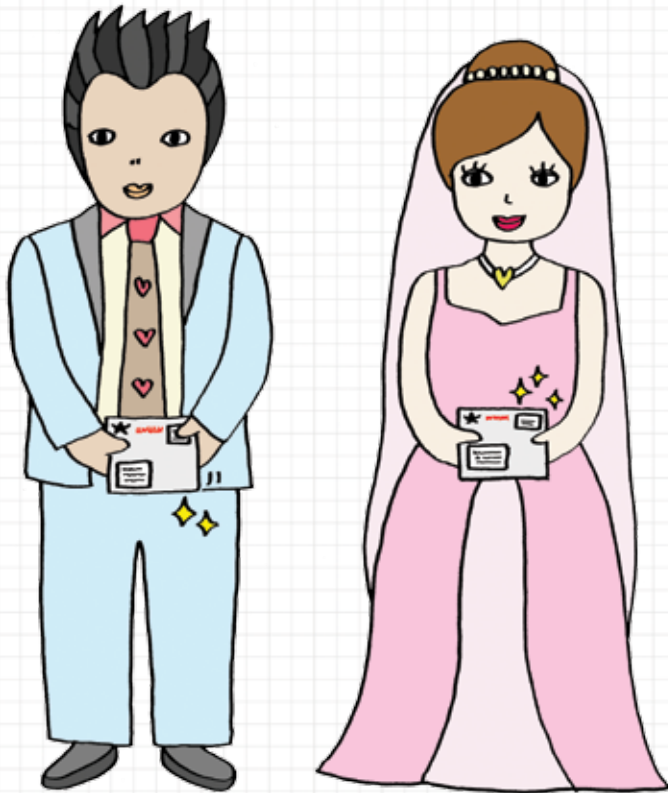
ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือแจ้งผลการ
ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่าได้สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติได้แจ้งเวียนให้หน่วยงานในสังกัดและแจ้งเจ้าหน้าที่
ตำรวจเพื่อทราบและถือปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการ
แผ่นดินแล้ว โดยจากนี้ต่อไปผู้ขับขี่จักรยานยนต์ หากมีแผ่นป้าย
ทะเบียนสูญหาย ให้รีบแจ้งความและดำเนินการขอแผ่นป้ายทะเบียน
ใหม่ แล้วนำเอกสารหลักฐานการแจ้งความและเอกสารการขอแผ่น
ป้ายทะเบียนใหม่ไว้กับรถเวลาขับขี่ เพราะหากเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียก
ตรวจป้ายทะเบียนจะได้นำเอกสารหลักฐานดังกล่าวแสดงต่อเจ้าหน้าที่
เพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของตำรวจต่อไป

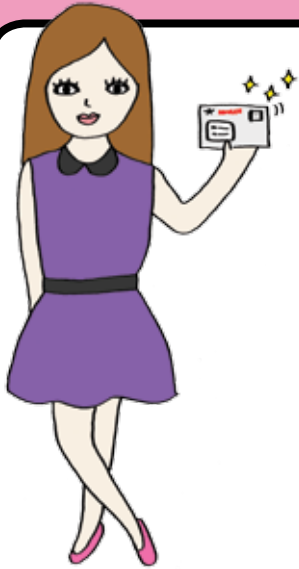
นี่เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างในการให้ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการ

แผ่นดิน ที่เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
นับเป็นอีกกรณีหนึ่งที่ผู้ตรวจการแผ่นดินได้แก้ไขปัญหาร้องร้องเรียน
เชิงระบบโดยแก้ปัญหาคause เพื่อป้องกันปัญหาเรื่องร้องเรียนที่มี
ลักษณะซ้ำซาก นั้นเอง

ภาษีเงินได้ หญิงโสด ไม่โสด ก็เท่ากัน

ในช่วงเดือนมกราคม - มีนาคม
ของทุกปี เป็นช่วงที่ผู้มีรายได้อีกทุกคนจะได้
ทำหน้าที่ประการหนึ่ง คือ หน้าที่ที่จะต้อง
เสียภาษีเงินได้หากมีรายได้ตามที่
กฎหมายกำหนด โดยหวังว่าเงินภาษีทุกบาท
ทุกสตางค์ที่จ่ายไปนั้นรัฐบาลจะนำไปใช้จ่าย
เพื่อสาธารณะประโยชน์แก่ประเทศชาติ

โดยหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้ของคุณ
ธรรมดาของผู้ที่มีคู่สมรส ตามกฎหมาย
กำหนดให้ ผู้หญิงที่จดทะเบียนสมรส ต้องนำรายได้ไปรวมกับสามี
โดยให้ถือว่าเงินได้ของภรรยาเป็นเงินได้ของสามี เว้นแต่เงินเดือน
เท่านั้นที่ภรรยาจะสามารถยื่นตัวเอง ส่งเงินได้ประเภทอื่น เช่น
เงินค่าตำแหน่งงานที่ทำ เงินค่าเหนื่อยห้ำ ค่าธรรมเนียม ค่าเบี้ยประชุม
ค่าแห่งลิขสิทธิ์ ดอกเบี้ย เงินปันผล เงินโบนัส เงินลดทุน เงิน
เพิ่มทุนเงินจากการใช้เช่าทรัพย์สิน เงินจากการประกอบวิชาชีพอิสระ
เงินจากการรับเหมา หรือ เงินจากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร
การอุตสาหกรรม การขนส่ง ฯลฯ จะต้องถือว่าเป็นรายได้ของสามีจึง
เป็นเหตุให้เงินได้ของสามีซึ่งเป็นฐานภาษีมีจำนวนสูงขึ้นและมีภาวะ
ภาษีสูงขึ้น เนื่องจากภาษีเงินได้ของคุณธรรมดาชั้นนั้น กรมสรรพากร
จะเรียกเก็บในอัตราก้าวหน้า

สมชายและสมหญิง สองสามีภรรยา สมหญิงผู้มีรายได้อีกจาก
การเป็นนายหน้าขายประกันภัยและมีบ้านให้เช่าก็ประสบปัญหาเช่น
นี้มาโดยตลอดแต่ก็ได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีตามแบบที่
กฎหมายกำหนดในอัตราก้าวหน้าด้วยความซื่อสัตย์มาทุกปี ในขณะที่
ที่เขาทั้งสองคิดว่าน่าจะไม่เป็นธรรม พวกเขาคิดว่าแม้ว่าสภาพ
จะต่างกันไม่ว่าจะโสดหรือสมรส ผู้มีรายได้น่าจะได้รับการปฏิบัติที่
เท่าเทียมกัน สมชายคิดว่าผู้หญิงที่จดทะเบียนสมรสก็น่าจะได้สิทธิ
ทางกฎหมายเช่นเดียวกับหญิงโสด คือสามารถยื่นแบบแสดงรายการ
เงินได้เองโดยไม่ต้องนำมารวมกับสามี คิดได้ดังนั้นสมชายจึงนำ
ปัญหาดังกล่าวมาร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเพื่อขอให้ผู้ตรวจ
การแผ่นดิน เสนอขอปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี
กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้ความสนใจกับประเด็นปัญหาใน
เรื่องนี้มาก เนื่องจากพบว่านอกเหนือจะมีปัญหาด้านความสัมพันธ
ในครอบครัวแล้วปัจจุบันมีประชาชนกลุ่มหนึ่งตัดสินใจจดทะเบียน
หย่ากันเพื่อที่จะได้ให้ภรรยาสามารถแยกเสียภาษีเงินได้ การที่มีสามี
ภรรยาหลายคู่ ถึงกับจดทะเบียนหย่า หรือไม่ยอมจดทะเบียนสมรส
เพื่อหลีกเลี่ยงการยื่นภาษีรวมกันนั้นย่อมไม่เป็นผลดีต่อสถาบัน
ครอบครัว ซึ่งเรื่องนี้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มองว่าไม่ได้มีผลกระทบ
เฉพาะต่อผู้หญิง ไม่ใช่เรื่องสิทธิสตรี แต่เป็นผลกระทบต่อสถาบัน
ครอบครัว ไม่ส่งเสริมสภาพครอบครัว ปัญหาอยู่ที่จำนวนเงินใน

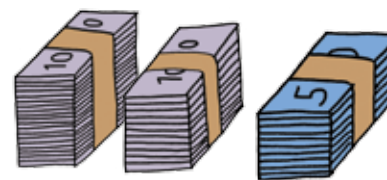

การคำนวณซึ่งได้จำนวนที่แตกต่างกัน กล่าวคือรายได้เท่าเดิม ต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างจ่าย เมื่อคำนวณภาษีออกจ่ายจำนวนน้อยกว่าเมื่อมาอยู่รวมกัน แต่ตรงตามกฎหมาย บังคับให้ไปรวมกัน ต้องจ่ายภาษีเพิ่มมากขึ้นกว่าตอนต่างคนต่างอยู่ ทำให้เกิดปัญหาตามมาว่าทำไมไม่เสียเท่ากับตอนแยกคำนวณ หรือควรจะน้อยกว่าเดิม เพราะการสร้างครอบครัวต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่เป็นธรรม

ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้ประชุมระดมสมองและร่วมเสนอความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาระเบิดภาษีของบุคคลธรรมดา กรณีหญิงที่มีคู่สมรสแล้ว ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสมาคมบัณฑิตสภาทางกฎหมายแห่งประเทศไทย ประธานศาลอุทธรณ์ และนักวิชาการด้านภาษีอีกหลายท่าน ประเด็นปัญหานี้ได้ถูกพิจารณาใช้กรณีในสังคมอย่างกว้างขวางและผู้ตรวจการแผ่นดินได้พยายามผลักดันให้มีการแก้ไขกฎหมาย โดยได้มีข้อเสนอต่อกระทรวงการคลัง ขอให้แก้ไขประมวลรัษฎากรในมาตราที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดให้คู่สมรสสามารถเลือกที่จะแยกยื่นภาษีเงินได้ ได้ทุกประเภทเงินได้และใช้ฐานในการคำนวณภาษีเช่นเดียวกับคนโสด หากคู่สมรสประสงค์จะ

ยื่นภาษีรวมกัน จะต้องกำหนดฐานในการคำนวณภาษีใหม่ ซึ่งอาจจะใช้ฐานในการคำนวณเช่นเดียวกับที่ใช้ในต่างประเทศ หรือกรมสรรพากรอาจจะกำหนดฐานในการคำนวณภาษีใหม่ทั้งแบบแยกยื่นและรวมยื่นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นธรรมมากขึ้น โดยอาศัยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายได้ซึ่งได้มาจากน้ำพักน้ำแรงไม่ควรจะมีเพียงเฉพาะเงินได้ประเภทเงินเดือนเท่านั้น ในทางกลับกันหากสามีรายได้สุทธิน้อยกว่าภรรยา การนำรายได้ของภรรยามารวมในการคำนวณภาษี จะทำให้เสียภาษีในอัตราต่ำลง ส่งผลให้รัฐเสียประโยชน์ในทำนองเดียวกัน

ต่อมาอธิบดีกรมสรรพากรได้เปิดเผยว่าจากการหารือร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นตรงกันว่า ขณะนี้น่าจะถึงเวลาที่จะให้สามีและภรรยาแยกกันยื่นแสดงแบบเสียภาษีได้แล้ว แม้จะมีผลทำให้รายได้ของกรมสรรพากรลดลง แต่ไม่น่าจะมากนัก เพราะทั้งสามีและภรรยาที่เคยยื่นแบบเสียภาษีด้วยกันนั้นมีเพียง 20% ของผู้เสียภาษี และเมื่อแยกกันยื่นภาษีแล้วจะทำให้ต้องเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าด้วย โดยต้องมีการแก้ไขประมวลรัษฎากรก่อน จึงอาจต้องใช้เวลาสักระยะ

หนึ่ง หรืออาจต้องรอการปรับโครงสร้างภาษีทั้งระบบหรือรายการอื่นๆ
ไปพร้อมๆ กัน

ขณะนี้กระทรวงการคลังรับเรื่องไว้แล้ว คาดว่าอีกไม่นานจะมี
ประกาศออกมาใช้ จึงนับว่าเป็นข่าว ดีมากที่ต่อไปนี้ ไม่เพียงแต่สมชาย
และสมหญิงซึ่งเป็นผู้ที่ร้องเรียนมาเท่านั้นที่จะได้แยกยื่นแสดงรายการ
รายได้เพื่อประเมินการเสียภาษีเงินได้อย่างยุติธรรม แต่คู่สามีภรรยา
ทุกคู่ในประเทศไทยจะได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันทุกคน ถือเป็นอีก
มิติหนึ่งในการแก้ไขปัญหาเชิงระบบของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ช่องทางที่จะร้องเรียน

- ร้องเรียนผ่านระบบโทรศัพท์ สายด่วน กด 1676 ฟรีทั่วประเทศ หรือ โทร 02-141-9100
- ร้องเรียนทางไปรษณีย์ ต้องลงชื่อผู้ร้องเรียน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ ระบุชื่อผู้ถูกร้องเรียนและเรื่องที่จะร้องเรียน (หากต้องการให้ปกปิดชื่อผู้ร้องเรียนขอให้แจ้งด้วย) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน จะรักษาเป็นความลับอย่างเคร่งครัด โดยเขียนจดหมายส่งมายัง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ตู้ ปณ. 333 ปณฝ. ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ 10210
- ร้องเรียนทางอินเทอร์เน็ต โดยเข้ากรอกเรื่องร้องเรียนที่เว็บไซต์ www.ombudsman.go.th
- ร้องเรียนผ่านเครือข่ายของผู้ตรวจการแผ่นดิน ส่งผ่านสำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน (สคช.) สำนักงานอัยการจังหวัดทั่วประเทศ โทร. 1157 (ฟรีทั่วประเทศ) สภานายความและสำนักงานสาขาของสภานายความทั่วประเทศ
- การร้องเรียนผ่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) หรือสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) ทั้งนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดส่งเจ้าหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนที่อาคารรัฐสภา ในช่วงเปิดสมัยประชุมสภาด้วย
- การร้องเรียนด้วยตนเอง สามารถมายื่นเรื่องร้องเรียนด้วยตนเอง ณ ที่ทำการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน อาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ อาคารบี ชั้น 5 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ